

Slovenski

PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 11. V Celovcu 15. novembra 1879. XXVIII. tečaj.

Pridiga za I. adventno nedeljo.

(Spisal in govoril Fr. Cvetko.)

„In tedaj bodo videli Sinu človekovega
priti na oblaku z veliko oblastjo in
častjo.“ (Luk. 21, 27.)

V v o d.

Danešnje sv. evangelje ima ravno tisti zapopadek, kakor evangelje poprejšnje nedelje. V obeh pravi Jezus, da se bodo solnce, mesec in zvezde na nebu spremenile. V današnjem sv. evangelju še pristavi, da bo morje jako šumelo in da se bodo vsi ljudje prestrašili, da bodo od straha posehovali. S temi prilikami naznanja on nesrečo, ki je imela črez mesto Jeruzalem priti, naznanja tisto sodbo, ki je bila ljudem in deželi osnovana. — Sedemdeset let po Kristusovem rojstvu je Rimskega cesarja sin Titus mesto Jeruzalem z vojsko opasal, eno leto ga stiskaval, 1,100.000 ljudi je pomerlo, 90.000 so jih vlovili in prodali. Takošen glad je bil ondi, da so matere svojo drobno deco jedle. Tempelj in vse zidovje se je razderlo, Jeruzalema ni bilo več. — Ni res? to je bila strašna sodba.

Naša ljubeznjiva mati katoliška cerkev nam to dvojno evangelje zaporedoma zavoljo tega brati veli, naj bi se s tem gotovo spominjali, da tudi nas sodba čaka; — sodba, pri kateri bode vsak človek dobil, kar si je zaslužil; sodba, pri kateri bomo svojemu sodniku, vsegavedočemu Bogu, morali račun dajati od svojih misli, od svojih želj, od svojih besed in od svojih del; — račun dajati tudi od tistega dobrega, ki smo ga opustili, čeravno smo imeli čas, razum in moč. Sv. apostelj Pavelj nam pravi: „Vsakemu človeku je enkrat umreti, po smerti pa pride sodba.“ Zavoljo tega hočemo

mi danes premišljevati, kako se moramo na svojo smert in sodbo že zdaj pripravljati. Jes rečem:

I. Če smo grešniki, moramo se pripravljati s pokoro;

II. Če smo pravičniki, moramo v dobrem stalni biti in vedno popolnejši postajati.

Grešnike in pravičnike, oboje prosim v Kristusu, našem Gospodu, naj na moje besede pazijo.

I. del.

Mi vemo, da nam je smertna ura in sodnji dan gotov, ali kedaj bo naša ločitev od te zemlje, nam je neznano. Zato veli Jezus svojim učencem: „Bedite, zakaj vi ne veste ne ure ne dneva, kedaj bo Sin človekov prišel.“ Mi moramo tedaj paziti in si prizadevati, da bomo zavoljo svojega pridnega življenja svoji smerti in svoji sodbi brez straha in trepeta z veselim upanjem naproti gledali. Sv. Avguštin nam pravi: „Če se smerti bojite, morate se tudi tistega izogibati, kar smert strahovito napravi.“ Jes pa vas vse vprašam: Je-li mogoče, da bi grešnik brez straha bil? Je-li mogoče, da bi on svoji smerti in sodbi z mirnim srcem mogel proti gledati? Le pogledjmo življenje, kako ga ljudje na zemlji živijo; iz tega bomo lahko spoznali, da imamo zadosti vzroka, zavoljo naše smerti in sodbe v strahih biti. Že mala deca (otroci) so svojim staršem nepokorni, jim gerde pridavke prilagajo in nobenega straha ne poznajo. Mladenči in deklince, sini in hčere, so očetom in materam nehvaležne, ker ljubezni in spoštovanja do njih nimajo. Mladina, velika in mala, brez pomišljevanja obiskuje vkljub opominjanju kerčme po noči in po dne, ter ondi svojo nedolžnost in čistost v nemar zapravlja. Modri Salamon pravi: „Človek tistih potov, ktere se je v mladosti navadil, ne bo tudi v starosti zapustil.“ — Deca (otroci), velika in mala! kdorkoli to razuzdanost od vas čuje, se boji, da vas ne bi iz nagla božja kazen doletela, in vi sami se ne bi imeli bati?

Zakonski možje in zakonske žene že v prvih tednih svojega zakona serce od eden drugega obračajo, v nemiru živijo, in tisto obljubo, ktero so pri oltarju pred živim Bogom učinili, iz misli puščajo. — Očetje in matere davajo svoji mladini s kletvico, s krivico in nočno ostajanje v kerčmah pohujšanje. Iz slepe ljubezni so pri velikih pregrehah prizanesljivi, in skerbijo boljše za posvetno dobroto otrok, kakor za njihovo dušno zveličanje. — Podložniki in družina so mermravi in se brez pravičnega vzroka svojej gosposki in svojim gospodarjem ustavljajo. Sosedje se ogovarjajo in drug drugemu v denarju in na blagu škodujejo. — Povej mi pravična duša! ali morejo taki ljudje brez straha in trepeta pred božjim nebom živeti? In kako se današnji dan kerščanska vera kaže? Malo

ljubezni do Boga, malo ljubezni do bližnjega! Bog se le tedaj išče, kedar sila tišči; bližnji se le tedaj ljubi, kedar toliko pomoči ponuja, kolikor treba. — Razun tega veči del ljudi ne mara za sv. božjo voljo, ne spozna božjih dobrot, in je merzel do bližnjega. Bolniki so v svojih bolečinah nepoterpežljivi; če kdo razžaljenje ali krivico prejme, že sepe, kako bi jo po dva ali trikrat mogel povrniti. Sovražnikom se ne odpušča, siromakom se ne pomaga, samega sebe vsak nabolje porajta in ljubi. Danešnji dan so jeza, požrešnost, skopost in gizdost kakor povodenj po zemlji razširjene. S kratkimi besedami povedati: danešnji dan se živi le bolje po mesenih željah, kakor po božji zapovedi.

Kaj pa človeška vest v sercu k takemu življenju reče? Ona tako zaderžanje graja in vsakega, ki tako živi, kazni vrednega spozna. In kaj sveta vera od takih reče? Ona tako veli: „Bog bo vsakemu po njegovih delih povernil; hudobneži pa bodo v večno pogubljenje prišli.“ Grešnik tedaj ne more v sercu miren biti, če ni na dobro smert in zveličansko sodbo pripravljen. Kaj je pa tedaj grešniku storiti? Pokora, poboljšanje življenja mu je potrebno. Ni zadosti svojih grehov se samo spovedati; sama spoved brez poboljšanja je tudi brez božjega dopadenja. Kakor orač iz njive pir spravlja, tako mora grešnik grešne navade iz svojega serca skerčiti. Kakor ni zadosti, da drevo cvete, pa nobenega sada ne prinese, tako tudi ni zadosti, da si grešnik poboljšanje naprejvzeme, pa tega naprejvzetja v resnici ne doveršuje. Sv. pismo nam pravi, da mora grešnik starega človeka sleči in nova stvar postati; s pravo pokoro se mora na smert in sodbo pripravljati.

O! od Jezusa Kristusa z drago kervjo odrešene duše! dajte se naprositi: če ste grešile, poboljšajte se iz celega serca, izogibljite se greha, kakor ljute kače, mislite pogostoma na besede sv. Pavlja, ki v danešnjem listu tako zove: „Bratje! ura je prišla...“ Verzimo tedaj od sebe dela teme, v kateri smo do zdaj bili, in oblecimo lepoto kerščanske kreposti! Pošteno živimo, ne v pijanosti, ne v požrešnosti, ne v grešnih shodih in v hotljivosti, ne v kregu in ne v nenavidnosti! Ljubite tudi zanaprej čistost, zakaj ona je nebeška duhteča roža; ljubite zmernost v jedi in pitvini, ker ona te obdaruje z zdravjem in dolgim življenjem; spolnujte zvesto dolžnosti svojega stana, ker to vam zagotovi plačilo v nebesih; bodite pravični in prijazni do vsakega človeka, ker to se za kristjana spodobi; bodite pokorni svojim naprejpostavljenim, ker naš gospod in učenik je tudi pokoren bil noter do smerti na križu. Spreiščite vsak dan svoje serce in iztrebite kvas starih grehov iz njega; če težave črez vas pridejo, ne opešajte v dobrih delih, čeversto v svojem dobrem naprejvzetju napredujte, ker desetero božjih zapovedi je edina lestvica, po kateri se more v nebesa priti.

O kako strahovito, kako žalostno bi za nas bilo, če bi se nam beseda povedala: „Zvežite mu roke in noge in verzite ga v naj-

terdejšo temo, tam bo joč in škripanje z zobmi!“ — O kako žalostno in strahovito bi bilo, ko bi čez nas na sodnji dan ta glas prišel: „Poberite se od mene, vi prekleti, poberite se v večni ogenj, ki je pripravljen za hudiča in za njegove služabnike.“

Ljubeznjivi bratje! odtergajte se grehu in iz celega serca se poboljšajte. To je najboljša priprava k lahki smerti in zveličanski sodbi. — Ali če se v enem kraju moramo grehov ogibati, moramo pa po drugem kraju v dobrih delih ali v pobožnem življenju tudi stalni biti.

II. del.

Kdor je pravičen, gre vedno po tisti cesti naprej, katero mu vest in božja zapoved kaže. On učini, kar je dobro in pravo. Pa tega ne učini samo enkrat ali en čas, ampak do konca svojega življenja, ker sv. Avguštin pravi: „Dobro samo začeti, nima velike vrednosti, ali dobro doveršiti, to je popolnost.“ In sv. Jeronim piše: „Ne začetek ampak doveršek v dobrih delih je hvale vreden.“ Kdor hoče tedaj pravičen na smertno posteljo priti, kdor hoče zupanje imeti, da bo v božji sodbi dobro obstal, tisti mora svoje zdravje, svojo moč, svoje premoženje, svojo pamet na dobro obrachati to je, Bogu na čast, svojeji duši in bližnjemu pa na dobiček. On mora tako delati, kakor so evangeljski hlapci s tistimi penezi (denarji) delali, ktere jim je njihov Gospod od doma gredoč predal. Jezus je namreč svojim učencem to priliko povedal: Nek zlahtnik je hotel zavoljo nekega posla v daljno deželo oditi. Preden je z doma šel, pozval je svoje hlapce pred se ter jim svojo glešt predal. Enemu je dal pet talentov ali po naših penezih 2500 gold. drugemu dva talenta ali po našem 1000 gold., tretjemu pa samo en talent ali 500 gold; vsakemu po njegovej zastopnosti in potem se je na pot podal. Tisti hlapec, ki je pet talentov prejel, je ž njimi tako obračal, da je še pet drugih pridobil; ravno tako tisti, ki je dva talenta prejel, je ž njima dva priteržil. Samo tisti hlapec, ki je en talent prejel, si ž njim ni ničesa pridelal, ker len je bil in je peneze (denarje) svojega gospodarja za malo troho porajtal, s katero si more tudi malo podstopiti. Da se je vseh potov in vsega truda rešil, je peneze (denarje) zakopal in brez haska pustil. Črez dolgo časa je Gospod domu prišel in je s hlapci račun delal. Tisti hlapec, ki je pet talentov prejel, je poleg tistih pet drugih prinesel, in gospod ga je pohvalil rekoč: „Ti dobri in verni hlapec! ker si bil pri malem tako skerben, bom te črez veliko reči postavil, pojdi noter v veselje svojega Gospoda“. Tak vesel odgovor je dobil tudi tisti, ki je z dvema talentoma dva druga priteržil. Tretji hlapec pa ni ničesa priteržil, se je kot len in malopriden hlapec v temno vozo (ječo) vergel in je moral tam svojo nemarnost objokovati.

Kakor sta dva skerbna in verna hlapca na Gospodov prihod

bila pripravljena, — kakor se računa, ktereга je Gospod tirjal, nista bala, ravno tako je pravični človek na svojo smert in sodbo vedno pripravljen, ker je v dobrih delih stanovit. — Če njemu smert od Boga glas prinese, da bi mcral na račua iti, tedaj lahko, da! z veselim srcem lahko reče; Gospod! jes se ti voljno vdam! Ti si mi dal življenje, zdravje, premoženje, razum, glej vse te darove sem dobro obračal. Kot dete sem bil starišem in učiteljem pokoren, in sem se hasnovitih reči naučil. Kot mladeneč sem rad delal, lagodnega (hudobnega) tovarštva se izogibal in svoje serce pred nečistostjo okovarjal. Kot zakonski mož sem bil veren tovariš svoje žene, skerben gospodar svoje hiše in dober varuh svoje dece. S sosedom sem mirno živel, nikoga nisem žalil, vsakemu človeku sem dobro storil in svojej gosposki pokoren bil. Gospod! svoje življenje sem vedno tebi daroval, tvoje sv. zapovedi sem vedno pred svojimi očmi imel, učini zdaj z meno po svoji pravičnosti in usmiljenosti. Tako more pravičen, pa samo pravičen z Bogom govoriti, ker je zavoljo svojih dobrih del vsako uro na svojo smert in sodbo pripravljen.

Ali kako malo je takih ljudi na zemlji, ki bi v pobožnosti ali v pravičnem življenju tako stalni bili. Mi ničesa ložej ne pozabimo, kakor Boga in tisto, kar si naprej vzememo dobrega storiti. Kak mal posveten dobiček, kak nagovor od ktereга prijatelja, kako posmehovanje od prevzetnjakov nam hitro najboljše nakane iz serca in glave izbije. Modri Sirah zato pravi: „Nespačetni človek je spremenljiv, kakor mesec.“ Danes si naprejvzame, Bogu služiti, in že jutre od tega naprejvzetja odstopi. Če na poslednjo sodbo misli, trepeče, in če v grešne prilike pride, se hitro da oslepiti in se jim voljno prikloni. Ko na tak način v nevoljo pride, pa toži, da ga je Bog zapustil, ali sv. Avguštin pravi: „Grešnik le tedaj Boga zgubi, kedar ga sam rad zapusti. Ovači (drugači) je veselje Gospoda Boga, vsigdar pri ljudeh biti.“

Sklep.

O kristjan! če si zdaj na zveličanskej cesti, ne odstopi od nje! Bodi stalen! Ne hodi nazaj! ker za teboj je greh z nevoljo, pred teboj pa je Bog, ki ti pomoč obečuje in te v nebesa vabi. Če si ti že pri vratih, ki v nebesa peljejo, prizadevaj si tudi skoz nje noter v nebeški raj priti in reši svojo dušo. Na cesti k nebesom se obloži s temi obrambami: Ponavljaj večkrat svoje naprejvzetje; izogiblji se malih grehov, ker so ti korenina velikih grehov; ne zanašaj se na svojo moč, ki je slabost; prikleni se z molitvijo Boga, ki te bo okreпил, če se pred njim ponižáš. Boljše je blago in življenje zgubiti, kakor od Boga in pobožnosti odstopiti. „Kaj hasni, če bi človek ves svet pridobil, na svoji duši pa škodo terpel.“ Sladek je glas prijateljev na zemlji, vesela je igra za človeško

serce, ali kam slajši, kaj veselejši bo za nas tisti glas, če bomo iz Jezusovih ust na sodnji dan čuli: „Pozdravljeni mi bodite vi od mojega Očeta blagoslovljeni! pojdite in v lastnino prejmite kraljestvo, katero Vam je od začetka sveta pripravljeno.“ Tako se moramo na svojo smert in sodbo pripravljati. Če smo grešniki, moramo pokoro delati; če smo pravični, moramo v dobrih delih stalni biti. Sledujči pa vas vse opominjam: Prizadevajte si, da bote v milosti in spoznanju Gospoda Jezusa Kristusa od dneva do dneva bolje rastle, in da bote do smerti verni dolžnostim svoje vere in svojega stana, tedaj bode vam Bog tudi krono večnega življenja dal. Amen.

Pridiga za II. adventno nedeljo.

(Spisal in govoril Fr. Cvetko l. 1848.)

„Si ti tisti, ki ima priti, ali naj na drugega čakamo?“ (Mat. 11, 3.)

V v o d.

V Judovski deželi sta ob enem dva jako glasovita moža očitno nastopila. Eden je bil Janez kerstnik, drugi je bil Jezus, naš Zveličar. — Janez, ki je bil od Jezusa pol leta starši, začel je tudi poprej pri potoku Jordanu pridigovati. Pridigal pa je od pokore, od zatajevanja samega sebe, od resničnega poboljšanja, ki je k zveličanju potrebno. Njegov posel je bil: židovsko ljudstvo na Mesijev prihod pripravljati. Njegove pridige so bile na velikem glasu in so dosti sere popravile. Ali s tem se Janez ni ponašal, ampak samega sebe je malo porajtal in ponižen bil. Jezus pa je Janeza presegel v besedi in djanju. On je tako velike čudeže delal, da mora človek, če le od njih čuje, samega česčenja kolena pripogibati; njegove besede so bile tako lepe in mogočne, kakor nikdar nobenega drugega. Kedar je on besedo od sebe dal, se je poznalo, da ima oblast črez nebo in zemljo. Kar je zora proti svitlemu solncu, to je bil Janez proti Gospodu Jezusu. Janez je tudi imel učence, ali on sam je že bil v vozi (ječi), ko je Jezus začel pridigati. Vzrok Janezove voze (ječe) pa je bila odkritoserčnost, s katero je Janez kralju Herodu v oči povedal: „Tebi ni dopuščeno, svojega brata ženo pri sebi imeti.“ Ko je potem hvala o Jezusu bila že po vsej deželi razširjena, prišli so Janezovi učenci k svojemu mojstru in so ga vprašali rekoč: „Janez, kaj se ti zdi od Jezusa Nazarenskega? Je on več, kakor ti? Je morebiti on obečani Mesija, kteremu cesto nedelovati je tebi naročeno? Ali ga poznaš? Kaj si imamo mi, tvoji učenci od njega misliti?“ Janez je Jezusa dobro

poznal, ker ga je malo časa poprej v Jordanu kerstil ter od nebeškega Očeta čul glas: „To je moj ljubljani Sin, nad katerim imam dopadenje.“ Ali Janezova želja je bila, naj bi se njegovi učenci z Jezusom sami seznanili. Zato je poslal dva izmed njih, ki bi ga vprašali: „Si ti tisti, ki ima priti, ali naj na drugega čakamo?“ Jezus jima je s svojimi čudeži odgovoril in jih prepričal, da je on pravi Mesija.

Ljubljani moji! ni res, to je bilo od Janeza lepo in pošteno, da svojih učencev ni zadrževal rekoč: „Le mene se deržite, tudi pri meni se morete dosti naučiti,“ — ampak da jih je naravnost k Jezusu iti navernil, da se ž njim seznanijo in skoz njegov nauk zveličajo. — To pa je dolžnost vsakega duhovnega pastirja, da ljudstvo k Jezusu Kristusu navrača.

To hočem tudi jes danes storiti, ter vas opomnim:

1. Jezus je najboljši vodnik v nebeško življenje, ktereга želimo zadobiti;

2. On je v smertni sili največa tolažba, ktero jako potrebujemo.

Poslušajte radi moje besede, ker jes govorim v imenu nebeškega kralja, v imenu Jezusa Kristusa. Imejte kratko poterpljenje!

I. del.

Jezus ni samo zato na svet prišel, da bi ljudi odrešil, ampak on se je tudi zavoljo tega v človeškem mesu prikazal, da bi ljudi tudi podučil in jim z lastnim izgledom pred oči postavil, kaj imajo učiniti, če hočejo v nebesa priti. On sam od sebe veli: „Jes sem pot k večnemu življenju, jes sam sem večno življenje.“

Tista leta, ktera je Jezus preživel v Nazaretu, v hiši svojega krušnega očeta, so za mladino lepi izgledi nasledovanja. Edino, kar mi vemo od mladosti Jezusove, je: „da je bil svojim starišem pokoren.“ On je bil Bog in tedaj ni potreboval, da bi sv. Jožef in Marija na-nj pazila in ga učila; ali on je hotel s svojim izgledom malo deco prav podučiti, da je ponižnost in pokorščina njihova dolžnost, ker to je za nje gotova pot v nebesa. Deca (otroci) morajo poprek svoje stariše za take naprejpostavljene spoznati, ki so oblast črez deco od Boga prejeli. Oni se tedaj morajo očetu in materi v vseh pravičnih rečeh z ravno tako ponižnostjo podvreči, kakor Bogu samemu. Deca (otroci) morajo zmiraj take misli imeti, da tisto, kar jim stariši zapovejo, služi k posvetnemu blagru in k zveličanju njihove duše; morajo prepričani biti, da stariši, ki so si več skušali, tudi znajo, kaj je dobro in pravo in hasnovito.

Glejte, glejte! kerščanska deca! Jezus je bil božji Sin, pa se vendar dal od sv. Jožefa za roko peljati. Jeruzalemski tempelj naj bi vas podučil, da morate tudi vi s ponižnostjo in pokorščino vi-

žanje svojih starišev pri tistih rečeh spolnovati, pri katerih je srečni mir in večno zveličanje najti.

Ali ne samo mali deci (otrokom), ampak še veliko bolje je Jezus doraščeni mladini najboljši voditelj k večnemu življenju. Jezus ni imel nikdar z nikomur razuzdanega tovarštva, ni iskal stranskega veselja, je bil rad in zadovoljen v tihi hiši svojih starišev. Svojemu krušnemu očetu je pri žmetnem (težkem) delu kot tesač vsikdar na pomoč bil, da bi doraščeno mladino podučil, da so tudi dolžni starišem vsikdar na pomoč biti, da, če tega ne učinijo, božje dopadenje zgubijo, in da so na veke starišem tisti kruh dolžni, kterege so jedli, ko so bili mali in slabi. Jezus se je nosil po svojem stanu, to je za vsakega človeka najlepše, — ni bil dostih, pač pa pametnih besedi; tako se za mladino spodobi, — je rad molil, rad na samem bil in se v svojih mislih vedno na svoj zveličanski posel pripravljal, da bi mladenče in deklice spomnil, naj se tudi na tisti stan dobro pripravljaje, v katerem si hočejo svoj kruh služiti.

Ljubljena mladina ljutomerske fare! nasleduj svojega Zveličarja; on ti kaže v nebesa pravo cesto, ki se veli: ponižnost, pokorščina, sramožljivost, delavnost in pobožnost. Po tem izgledu se ravnaj in spolnila boš voljo nebeškega Očeta, in gotovo si zaslužila večno življenje.

Pa Jezus je tudi za druge starosti in stane lep izgled in najboljši vodnik. — Če ti težak težo svojega dela občutiš, pokliči Zveličarja na pomoč; če le njegovo ime izrečeš, je že s tem tvoje serce okrepčano. V njegovem imenu bodo se ti vsa dela bolje navdala. Kakor solnce jesenske megle razkadi, tako Jezusovo ime žalost prežene; kakor solnce grozdju slajo podaja, tako Jezusovo ime vse težave posladi. Bodi tedaj ti težak dobre volje, ker Jezus ti govori: „delavec je svojega plačila vreden.“ Pa bodi tudi stano viten in bogaboječ pri svojem delu, kakor tvoj Zveličar, ker tudi on ti bo mogel na rokah in nogah žule pokazati. On sam ve, ker si je to skusil, kako vroče so srage, ktere pri delu po licu tečejo, in kako jako žuli žgejo. — Če imaš skušnjave od hudega duha, če te ljudje preganjajo, če te boleznin in težave lomljejo, če si brez pomoči in sveta, tedaj poglej na Jezusa, ki ti je pri vseh teh prilikah najlepši izgled. Če ti nosiš Jezusa v sercu, je On povsod tvoj tovariš in hudi duh bo pobegnil, ljudje bodo od preganjanja nehali, boleznin in težave bodo se potolažile in ti boš zadobil oledkotenje in milost. Sv. mučenci so v Jezusovem imenu vse bridke muke premagali in nebeško krono prejeli. Zato pa pravi sv. Ambrozij: „Jezus nam je na vse strani gotova pomoč. Če si ti dete, je on tvoj oče in mati; če si ti starec, je on palica za tvojo slabost. Če si ti lačen ali žejen, je on tvoja jed in pijača. Si ti bolen, je on tvoj vračnik in tvoje vraštvo. Če ti živiš, je on tvoje življenje, če umerješ, je on tvoj počinek. Pri Jezusu biti je paradiz, brez Je-

zusa biti je težaven pekel.“ Za vsakega človeka je tedaj Jezus skoz to življenje najboljši vodnik v deželo večnega plačila.

II. del.

Kakor je Jezus najboljši voditelj skoz to življenje, tako je tudi največa tolažba v smertni uri. — Tri reči nam na smertni postelji veliko težavo delajo: 1. zguba posvetnega blaga, 2. velike bolečine, 3. strah zavoljo dolge večnosti.

1. V smertni uri zgubimo svoje ljubljene prijatelje. Tudi Jezus je imel dosti dobrih prijateljev, ktere je moral pri svoji smerti zapustiti. Kako dragi so mu bili njegovi učenci! Kako rad je imel rodbino sv. Jožefa? Kako jako je ljubil svojo mater Marijo? Najpridnejše dete ne more svoje matere tako ljubiti, kakor je Jezus svojo mater ljubil! In od vseh teh ljubljenih duš se je moral pri smerti ločiti. Da, on je še imel to žalost, da so se nekteri učenci brez slova od njega ločili. Judež ga je ovadil in skrivaj od njega odišel. Peter ga je trikrat zatajil, in vsi učenci so ga zapustili, le Janez in mati Marija sta pod njegov križ prišla. On je dobro vedel, v koliko žalost je bila podurjena najljubljenjša mati; on je videl, kako so njegovi dobri prijatelji žalovali, ali vendar je rad umerl, ker se je njegovemu Očetu tako dopadlo. Voljno je svojo dušo izročil v roke svojega Očeta. — Tako se moramo tudi mi vdati, če se slednjič moramo od svojih prijateljev ločiti, če nam neverni postanejo, če nas na bolni postelji nihče ne obišče, če nas sosedi, zakonski tovariši ali deca žalijo, mesto da bi nas tolažili. Takrat se hočemo s tem tolažiti, da se našemu Zveličarju tudi ni boljše godilo. — Če pa stariši ali deca, ali dober mož ali ljuba žena, bratje ali sestre okoli naše smertne postelje stopijo, tedaj jih hočemo v božje varstvo priporočiti, kakor je umirajoči Jezus svojo mater Bogu in svojemu prijatelju Janezu priporočil. Bog, ki vse na svetu oskerbi, ne bo tudi naših ljubljenih zapustil.

Poleg prijateljev pri smerti zgubimo posvetno blago, od kterega ne smemo ne trohe s seboj na uni svet vzeti. Bodi kdo v življenju kakor koli bogat, naj hoče ali noče, pri smerti mora berač postati. Ali kristjan za to ne žaluje, ker Kristus, naš kralj in Zveličar, je tudi kot velik siromak umerl. On je bil gospod vsega sveta, pa vsa njegova gleš je bila suknja, ktero je na životu imel. In tudi ta se mu je pred križanjem slekla in ko je gol na križu visel, moral je gledati, kako so še vojščaki za njo kockali in jo med se delili.

Ljubljeni! nam bo težko djalo, če bomo morali videti, kako bodo ljudje še pri živem telesu za nami podedovati hoteli, kako se bodo zavoljo našega blaga, še preden se bo duša ločila, svajevali, — če bomo kaj takega morali prestati, bodi umirajoči Jezus naša tolažba, kteremu so tudi pri živem telesu vzeli, kar je imel.

2. Drugo, kar nam bo na smertni postelji težavo delalo, so bolečine, ktere bomo morali prestati. Ali Zveličar naj bo naša tolažba, ki je pri svojej smerti največe bolečine prestal. Jezus je namreč kervavi pot potil, do kervavega s šibami tepen bil, in ternjevo krono na svojo glavo prejel. Moral je sam žmetni (težki) križ nesti in na križu med neskončnimi bolečinami zdihovati. Njegove bolečine so bile tolike, da je smel s prerokom Izaijem klicati: „O vi vsi, ki mimo greste, pazite in glejte, je li ktera bolečina mojej enaka!“ — Hlapec ni boljši, kakor njegov Gospod, zato hočemo svojo troho terpljenja peterpežljivo prenašati, hočemo se na smertni postelji na odrešitelja spomniti in svojo smert ž njegovo smertjo zediniti. Njegov izgled in njegova milost nam bo smert olehčala.

Kar je Kristusu, našemu gospodu, terpljenje še povekšalo, bilo je to, da ni nikogar imel, ki bi ga pomiloval, ki bi ga tolažil, pač pa ga je od ene strani razbojnik Gestas preklinjal, po drugi strani pa so ga svetni in duhovni oblastniki, bogatei in siromaki zasramovali. Tudi od nebes ni imel pomoči, zato je kričal: „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil.“ Ko ga je žežalo, dali so mu jesiha in žolča piti. Ni na slami, ne na zemlji ležal, ko je umerl; na merzlem zraku je visel, na terdem sramotnem križu je svoje življenje dokončal.

O kristjani! tako se nam ne bo godilo. Na smertni postelji bodo nam dobri ljudje stregli in nas tolažili; bodo nam jed, pijačo in vrašтво ponujali, mi bomo v hiši svojo dušo izdihnili — mi grešniki, za ktere je Jezus ves zapuščen umerl. Če mi svoje zadnje prigodbe primerimo s Kristusovimi prigodbami, smemo pač potolaženi reči: „Ljubeznjiv Zveličar! le ti nam bodi na smertni uri pred očmi, tedaj nam ne bo tolažbe zmanjkalo.“

3. Tretje, kar nas bo na smertni postelji žmetilo (težilo), so grehi, ktere smo učinili, in tiste kazni, ktere nas zavoljo njih čakajo. Oboje nas mora strašiti. — Ali križani Jezus nam bo strah odvezel. Ljubeznjivi moji! če smo si zavoljo storjenih grehov v strahu, tedaj se tolažimo s smertjo in terpljenjem Jezusa Kristusa, od ktereга je sv. Janez svedočil (pričal): „Glejte jagnje božje, ktero grehe sveta odjemlje.“ Ne zamudimo o pravem času pri zdravi pameti, z živo vero in terdnim zaupanjem zakrament sv. pokore prejeti, ker Jezus Kristus je grešnim ljudem na tolažbo aposteljnem in učencem oblast dal, grehe odpuščati. Po svojem vstajenju jim je namreč rekel: „Prejmite sv. Duha, kterim bote grehe odpustili, tistim so odpuščeni.“ Če se na unem svetu kazni, vie in pekla, bojimo, in se nam smert približava, tedaj nam je vero, upanje in ljubezen obuditi, ker Jezus nas zagotavlja: „Kdor v me veruje, na veke ne bo umerl.“ to je, ne bo pogubljen. In pred svojo smertjo je usmiljeni Zveličar za umirajoče kristjane posebno ljubeznjivo skerbel, ker je zakrament sv. rešnjega Telesa

postavil, ki je najboljši popotni strošek za pot v strašno večnost. On sam pravi: „Kdor moje meso je in moja kri pije, ima večno življenje in jes ga bom na sodnji dan od smerti zbudil.“ Sv. Avgustin pa nas k prejemanju sv. rešnjega Telesa s temi besedami spodbuja rekoč: „Ta kruh in ta kelih piti, kaj se pravi drugo, kakor živeti. Če samo življenje v sebi jemlješ, boš vedno naprej življenje imel in na veke v življenju ostal“.

Sklep.

Dragi moji farmani! prosim vas za drago, povzijte večkrat pri zdravem telesu, posebno pa na smertni postelji sv. rešnje Telo; zaupajte na odrešenje Jezusa Kristusa in smertni strahi bodo preminili, ker le on je najboljši voditelj v nebeško življenje in največa tolažba v smertni sili. Amen.

Pridiga v praznik brezmadežnega spočetja device Marije.

(Kako nam je današnji praznik praznovati; gov. L. P.)

„Vsa si lepa, prijateljica moja, in madeža ni na tebi.“
(Vis. pes. 4, 7.)

Vvod.

Med vsemi besedami, ki jih kat. cerkev na Marijo prečisto devico obrača, mi najbolj dopadajo te iz visoke pesmi, ki sem jih za rek današnjega premišljevanja izvolil: „Vsa si lepa, prijateljica moja, in madeža ni na tebi.“ S temi besedami je Marija povzdignjena črez vse stvari, zmed katerih se nobena popolnoma lepa imenovati ne more. Lep je nebes, pa je včasih meglen in oblačen. Lepo je solnce, lepa je luna, lepe so zvezde; pa imajo tudi svoje madeže, ki jih zatemne in jim svitlobo jemljejo. Lepa je maverca, pa se prikaže le v črnem oblaku. Lepo je čisto zbrušeno zerkalo (špegel), pa ga vsaka sapica zapoti. Lepo je zlato, pa ni brez žindre in se mora še le v ognju sčistiti. Lepa je roža, pa je s ternjem obdana. Lep je košat pav, pa ima gerd glas. Lepo je človeško obličje, pa kje ga najdeš, da bi v vseh delih popolnoma bilo? Saj je božje oko še clo nad angelji hudobijo našlo. Marija sama je vsa lepa, brez vsega madeža, brez vse pomanjkljivosti. Ona je nebes, ki ni nikdar oblačen, ona je solnce brez madežev, luna brez temote, svitla zgodnja danica brez sence. Ona je maverca v zlatih oblakih, zmiraj čisto zerkalo, roža brez ternja, z eno besedo, Marija je bila vselej

vsa lepa in brez vsega madeža. Čista brez vsega greha in pomanjkljivosti je prišla Marija iz božje roke, kakor najlepši angelj v dan svojega stvarjenja. Čisto in neomadeževano je bilo njeno življenje, kakor življenje angelja, in nikoli nobena senca pregrehe ni skalila brezmadežne čistosti njene duše. To nas hoče cerkev danes učiti, ko obhajamo praznik čistega spočetja devica Marije, in vprašanje je, kako nam je današnji praznik obhajati, da nam bo v blagor in v prid? Jes odgovorim:

1. Spoznajmo svojo vero, da je Marija brez madeža izvirnega greha spočeta.

2. Sklenimo z neomadeževanim življenjem jo posnemati.

Marija, brez madeža izvirnega greha spočeta, prosi za nas pri svojem Sinu Jezusu!

Razlaga.

1. Da bote moje govorjenje lažej razumeli, naj vam najpoprej povem zgodbo iz starih časov. Kralj Aleksander veliki, ki si je s svojimi deli ob tistem času veliko slavo na svetu pridobil, je nekega dne svojega starega učenika Kalistena umoril, ker ni hotel daleč poslušati, da bi ga bil zavoljo njegovih hudih del svaril. Gledé na to delo nek ajdovski modrijan zakliče: To je večno hudodelstvo Aleksandrovo, ki ga nobena čednost, nobeno junaško djanje, nobena srečna zmaga zbrisati ni vstanu; zakaj, kolikorkrat se bo od njega govorilo: Aleksander je toliko tavžent sovražnikov pobil, se bo tudi to pristavilo: On je tudi Kalistena umoril! Kolikorkrat se bo od njega reklo: Aleksander je Darija, mogočnega perzijanskega kralja zmagal, se bo tudi reklo: On je tudi Kalistena umoril! Kolikorkrat se bo pripovedovalo: Aleksander je svoje kraljestvo na suhem in na morju daleč razširil, se tudi ne bo moglo zamolčati: On je tudi Kalistena umoril! In če tudi vse mogočne kralje in vladarje nekdanjih časov v junaštvu daleč presega, se vendar nič tako imenitnega in velicega od njega povedati ne bo moglo, da bi hudodelstvo izbrisano bilo, ker je Kalistena umoril!

Gotovo bote z začudenjem vprašali: Čemu ta prigodba? Kako se vjema s praznikom čistega spočetja device Marije, ki ga danes obhajamo? Jes odgovorim: bolj, kakor je videti; zakaj v njej je prilika tega zapopadena, kar bi od Marije reči morali, ko bi bila v poerbanem grehu spočeta. Od Marije se veliko-veliko lepega in častitljivega ve; njo srečno imenujejo vsi rodovi; njene hvale je polna zemlja, in na pomoč jo kličejo kot mater milosti, kot pomočnico kristjanov vsi, kateri v Jezusa, njenega božjega Sina verujejo. Pa ljubi moji! ko bi še toliko lepega od Marije povedali, ko bi njene hvale ne bilo ne konca na kraja, z eno rečjo bi bila, kakor pri Aleksandru vsa ta hvala vničena: ko bi bila Marija v

v poerbanem grehu spočeta, bi bil to večer madež, kateri bi z nobeno čednostjo, z nobeno častjo, z nobeno prednostjo ne mogel izbrisan biti. Ko bi od Marije rekli, da je kraljica devic, bi zdihovaje pristavili morali, da se je vendar enkrat po Adamovem grehu v hudičevi oblasti znašla. Ko bi jo zavoljo njene ponižnosti, njene modrosti, njene ljubezni, njene dobrotnosti, ali zavoljo drugih lepih čednost hvalili, bi pa zraven morali še to reči, da je vendar enkrat v Adamu grešila. Ko bi jo pozdravljali kot mater božjo, in bi jej s tem največo čast skazovali, morali bi pa še to pridjati, da je poprej po poerbanem grehu božja sovražnica bila. To pa bil bi madež, kateri bi z nobeno čednostjo, z nobeno častjo in z nobeno imenitnostjo ne mogel izbrisan biti.

Zato si pa od začetka katoljske cerkve vsi pobožni in bogaboječi kristjani Marije niso mogli drugači misliti, kakor čisto, brez madeža izvirnega greha, in niso samo verovali, da je Bog mater svojega edinorojenega Sina po posebni milosti vsake sence pregrehe obvaroval, ampak so jo tudi častili in slavili kot čisto in brezmadežno devico, ker so besede visoke pesmi na njo obračali: „Vsa si lepa, in madeža ni na tebi“ (4, 7.). Pa skoz celih 18 stoletij je le pobožna misel bila, da je bila rožna devica Marija spočeta brez madeža izvirnega greha, cerkev te vesoljne pobožne misli ni zapovedala, še le sv. Oče Pij IX. so jo kot versko resnico oklical.

Ko so leta 1848 puntarji v Rimu papeževga ministra po imenu Rossi umorili, so v Rimu bivajoči poslanci sv. Očetu svetovali, da naj iz Rima beže, da tudi ne bodo umorjeni, in sv. Oče so zbežali 24. novembra tistega leta na Neapolitansko v mesto Gaeta. V pregnanstvu so iz tega mesta pisali do vseh škofov na celi zemlji, in jih vprašali, kaj oni in njih verni verujejo od brezmadežnega spočetja. In glej! en glas od izhoda, en glas od zahoda, en glas od severja, en glas od juga; en glas pastirjev, en glas ljudstev: „Marija brez madeža izvirnega greha spočeta, prosi za nas!“ — 8. decembra 1854 se je v cerkvi sv. Petra v Rimu okoli sv. Očeta zbralo 54 kardinalov in 143 škofov in nadškofov in brezštevilna množica vernih. Sv. Oče so zapeli pesem: „Pridi sv. Duh“, in kardinali, nadškofje in škofje in ljudstvo so na kolena padli, in so sveto pesem peli. Po dokončani pesmi je postala sveta tihota, in sv. Oče so celemu katoljskemu svetu oznanili: „Marija Devica je bila brez izvirnega greha v prvem trenutku spočeta; ta nauk je od Boga razodet, in vsak katoljski kristjan ga mora terdno in stanovitno verovati, ako hoče zveličan biti.“ In zvonovi vseh cerkev so peli, topovi rimskega grada so pokali, in oznanaovali ljudem to sveto resnico. Vsi veseli in hvaležni tudi mi sprejmemo to sveto resnico in kličemo: Oh, Marija, terdno verujemo, da si brez vsakega madeža izvirnega greha spočeta, oh, prosi Boga, da poterdi našo vero!

Če pa hočemo dobri in pokorni otroci sv. katoljske cerkve

biti, pa ni zadosti, da le v srcu verujemo, da je Marija brez madeža izvirnega greha spočeta, ampak mi moramo to tudi z ustmi spoznati; „zakaj s srcem se veruje v pravičnost, z ustmi se pa priča v zveličanje,“ pravi sv. Pavelj (Rimlj. 10, 10.) Obadvoje mora združeno biti, vera v srcu in spričevanje z ustmi. Toraj, kristjani moji! „Marijo, od ktere je rojen Jezus, ki je imenovan Kristus,“ kot čisto, vselej neomadeževano devico spoznajmo in častimo! Za to vero, da je brez izvirnega greha spočeta, terdno stojmo s srcem in z ustmi, in če je potreba, jo spoznajmo, naj posvetnjaki rečejo, kar hočejo. To spoznanje nam bo gotovo v velik prid in blagor. Če Jezus pravi: „Kdor me bo pred ljudmi spoznal, ga bom tudi jes spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih“ (Mat. 10, 32), in s tem na znanje da, daje njemu veselje delamo, sebi pa v zveličanje pomagamo, kedar ga pred ljudmi spoznamo; mu bo ravno tako veselje delalo, in nam v zveličanje zaleglo, če njegovo deviško mater častimo, in s srcem in z ustmi priterdimo besede sv. pisma: „Vsa si lepa in nobenega madeža ni na tebi.“ Pa tudi Marijo bomo s takim spoznanjem razveselili, in si njeno ljubezen pridobili, da nas bo pod svojo mogočno brambo in v svoje varstvo vzela. Jes se ne motim, če rečem, da potlej se bodo besede današnjega lista spolnile: „Kdor mene najde, našel bo življenje, in prejel zveličanje od Gospoda“ (preg. 8, 35.). Še manj se pa motim, če rečem, da današnji praznik bomo najboljši obhajali, in najgotovejši si Marijno dopadenje pridobili, če terdno sklenemo, z neomadeževanim življenjem jo posnemati.

2. Nobeden zmed nas te velike milosti ni dosegel, da bi bil kakor Marija izvirnega greha prost; zakaj ta prednost je le Mariji dodeljena in nobenemu drugemu ne. Mi vsi smo z Adamovim grehom na svet prišli, in smo bili, kakor sv. Pavelj pravi, „posode jeze, pripravljene v pogubljenje“ (Rimlj. 9, 22.), tako da bi se tudi od nas reči zamoglo, kar Job v sv. pismu pravi: „Naj pogine dan, ob katerem sem bil rojen, in noč, ob kateri se je reklo: Clovek je spočet“ (Job, 3, 3.). Mi tedaj od tiste velike sprednosti, zavoljo ktere danes Marijo srečno imenujemo, nič nismo imeli na sebi, ko smo na svet prišli; nasproti pa smo imeli madež greha na sebi, smo bili Bogu nedopadljivi, in za pogubljenje pripravljene, preden smo bili rojeni. Kar pa ob svojem rojstvu nismo imeli, nam je bilo brez našega zasluženja pri sv. kerstu podeljeno; Bog nas je madeža izvirnega greha oprostil, nas je z nedolžnostjo, svetostjo in pravičnostjo oblekel, nas je med število svojih ljubljenih otrok sprejel, in nam je pravico do nebeškega kraljestva zopet dal. Potem, ko smo čisti, neomadeževani in z obilno gnado obdarjeni iz kopelje prerodenja prišli, se ne spodobi samo, ampak tudi dolžnost naša je, da čisto in neomadeževano živimo, da Marijo posnemamo, ker s tem, da Marijo posnemamo, jo najbolj počastimo. „Gospod, pravi sv. Pavelj, nas je v Kristusu izvolil, da bi bili sveti in brez-

madežni pred njegovim obličjem v ljubezni“ (Efež. 1, 4.). In ravno to je, kar Marija, neomadeževana devica od nas tirja, ne samo danes, ampak vse dni nas našega življenja; ona nam s kraljem Davidom govori: „Kdor po neomadeževanem potu hodi, on mi služi (ps. 100, 6.). Kdor pa pri sv. kerstu zadobljeno nedolžnost zopet umaže, kdor z gnado božjo ne dela, ampak jo z nogami tepta, kdor Boga z grehi in budobijami žali, ta ni častivec, ni posnemovavec, ni služabnik Marijin, ampak on žali svojo dobro mater, in zasluži jezo in kazen božjo.

Od Absolona pove sv. pismo, da, kar telesno lepoto tiče, ga v Izraelu ni imel enakega. „V vsem Izraelu, tako pravi sv. pismo, pa ni bilo tako lepega in silno zalega moža, kakor je bil Absolon; od podplatov do temena ni bilo madeža na njem“ (II. Kralj. 14, 25.). Pa kakor je bilo njegovo telo lepo in brez graje, tako je bila umazana in gerda njegova duša, zakaj on je, da drugo zamolčim, svojega očeta s trona pahnil in svojega brata Amnona umoril. Taka je morebiti tudi s teboj, kristjan moj, ki si zavoljo današnjega praznika lepo oblečen in nališpan sem prišel, tako da vsak, kdor te pogleda, reči mora: Ta je grozno lep fant, od podplatov do temena ni madeža na njem; to je berhka, zala deklina, vse na njej je čisto in brez graje. Kakošna pa je s tvojo dušo? Ko bi iz visocih nebes doli tvoje besede in dela, tvoje misli in želje, ves stan tvojega serca pregledovala in preiskovala, kaj bi rekla? Rekla bi, da na tebi je malo čistega in neomadeževanega najti; rekla bi, da si se z nečistostjo, z jezo, s sovraštvom, z lažjo, z opravljanjem, z nevoščljivostjo, s krivičnostjo in z drugimi pregrehami ognjusila; rekla bi, da tvoje telo je sicer lepo in brez graje ozaljšano, da pa v svojem lepem telesu s tavžent madeži umazano in gerdo dušo imaš. O kako malo smo podobni Mariji, neomadeževani devici! Koliko ima naša duša madežev na sebi, ki njenemu presvetemu sercu veliko žalost delajo! Pri sv. kerstu smo postali otroci božji in smo bili z obilnimi gnadami obdarjeni, in zato bi lahko čisto in brez greha pred božjimi očmi hodili in Marijo posnemali; toda mi dostikrat lahkomišljeno božjo gnado zapravimo, mi to, kar najdrajšega imamo, oblačilo nedolžnosti in pravičnosti, za kratko, pregrešno veselje damo, Boga žalimo, njegovo jezo in kazen zaslužimo!

Sklep.

Tako naj se v prihodnje nikar več ne godi! Danes v praznik čistega spočetja device Marije terdno sklenimo, vsak čas s srcem in ustmi spoznati svojo vero v to veliko skrivnost, ki jo danes obhajamo, in Marijo z neomadeževanim življenjem posnemati! To tirja Bog od nas, k temu nam daje svojo gnado, to se spodobi za nas kristjane, to nam pridobi božje dopadanje in večno zveličanje. Toraj za naprej hodimo po neomadeževanih potih, in v jutro vsa-

kega dneva Marijo, vselej čisto in neomadeževano devico, na pomoč kličimo, da nas s svojo mogočno gnado podpira in nam gnado sprosi, da svoje sklepe spolnujemo, in oblačilo nedolžnosti čisto in neomadeževano pred sodnji stol božji prinesemo! „Blagor jim, ki so čistega serca, ker oni bodo gledali Boga!“ Amen.

Pridiga za III. adventno nedeljo.

(Spisal in govoril Fr. Cvetko, l. 1833.)

„Kdo si ti?“ (Jan. 1, 19.)

V v o d.

Židovsko ljudstvo in njegovi poglavarji bi bili radi znali, kdo da je ta sveti mož Janez, ki je zunaj v puščavi tako ostro od pokore pridigoval in v potoku Jordanu kerščeval. Ker se na druge ljudi niso zanesli, zato so se nekteri iz poglavarjev napotili k njemu in so ga vprašali: „Kdo si ti?“ In Janez je resnično odgovoril, kdo da je, in kdo ni.

Ljubljeni kristjani! tudi nam mora zato velika skerb biti, da vsak med nami samega sebe dobro spozna ter zna, kdo da je in kakošen da je. — Samega sebe spoznati, vedeti, kaj da je pred Bogom vreden, je za vsakega človeka najpotrebnejša znanost. Papež sv. Gregor črez to uči rekoč: „Pervi posel pravičnih ljudi na zemji je, da sami sebe spoznajo, in ko so se spoznali, sami sebe objokajo in se poboljšajo.“

Dragi moji! vam se gotovo zdi, da sami sebe dobro poznate ali res se vam to samo zdi, ker sami sebe malokdaj vprašate: „kdo si ti?“ In če se včasih tudi vprašate, kdo si ti? — si vendar na to vprašanje samo poveršno odgovorite in se po vseh straneh svojih dolžnosti dobro ne skušavate.

Podajte toraj danes meni svoje serce, podajte meni svojo voljo! Jes vas hočem v skrivno kamirico vaše vesti peljati in na drobno preiskati, kaj ni po naši sv. veri in po naši pameti in kaj moramo na to vprašanje odgovoriti: „kdo si ti?“ — To vprašanje pa dotika po eni strani človeka poprek, po drugi strani pa po njegovem poslu in po njegovem stanu.

(Moj nauk toraj zapopada dve besedi, namreč: vsak človek se naj izprašuje in večkrat izprašuje.)

1. Kdo si ti in kakošen si, kakošen človek in kakošen kristjan?

2. Kdo in kakošen si ti po svojem stanu in po svojem poslu?

Bog, ki naša serca preiskuje, naj razsveti našo pamet in naj vodi moje besede!

I. del.

1. Kdo si ti in poprek kakošen človek?

Po svoji natori in pameti si podoba božja. Ko je Bog pervega človeka stvaril, rekel je: „Naredimo človeka po svoji podobi in podobnosti“ (1. Mojz. 1, 26.). In kralj David veli: „Luč tvojega obličja, Gospod, je zaznamovana nad nami.“ (Ps. 4, 7.) Le telo, katero je Bog iz ilovice napravil, dohaja zemlji, duša pa je od Boga samega. Z dušo more človek dobro spoznati, ljubiti in učiniti. Človek tedaj ne sme zavoljo svoje žlahtne natore tako neveden biti, kakor druga stvar; za njega se ne spodobi, da bi bil zdvijan, terdega serca, jezljiv in zaviden. Človek, ki je angeljem v rodu, ne sme biti len, razuzdan, nečist, ampak on mora biti popolnoma kakor je Bog popolnoma, to je, on mora biti zastopen, usmiljen, prijazen in ljubeznjiv; mora se pokazati zmeren, delaven, čist in sramožljiv ali z eno besedo: človek mora biti svet, ker je Bog, po čigar podobi je stvarjen, tudi svet. Na gori Sinaj je Bog Mojzesu naročil rekoč: „Bodite sveti, kakor sem jes svet.“

Ker je Bog ljudi po svoji podobi stvaril, zato se veli naš Oče, mi pa se zovemo božji otroci. Ker pa je Bog največa popolnost, tedaj je tisti človek Bogu najbolj podoben, kateri ima na sebi največ dobrih popolnosti. Bog toraj tiste ljudi tudi pred vsemi drugimi ljubi, ki si prizadevajo z lepim zaderžanjem se kakor prava deca božja pokazati. Prav lepo sv. apostelj Pavelj opominja Efežane rekoč: „Bodite kakor ljubeznjiva deca (otroci) nasledniki božji.“

Dragi kristjani! vsakokrat, kedar se poprašate: kdo si ti, mislite si to: Jes sem podoba božja, jes sem otrok božji, nikdar nočem kaj takega storiti, kar bi božjo podobo nad meno zgnjusilo, nikdar se kaj takega podstopiti, s čem bi svojemu nebeškemu Očetu nečast napravil.

2. Kdo pa si ti po svoji veri? Ti odgovoriš: Jes sem katoliški kristjan. Kristjan pa pomenja: učenec Jezusa Kristusa biti, pomenja Kristusa nasledovati. Jes berem v pismih sv. Anastazija, kterege so hoteli pagani pregovoriti, naj bi pred enim samim človekom le z ustmi Jezusa zatajil, v sercu bi mu še vendar mogel veren ostati. Anastazij odgovori: „Taka skazljivost mene že z daleka straši; rajši hočem železno muko in smert prestati, samo da resničen kristjan ostanem.“ In kot tak je Anastazij tudi umerl. Pravi kristjan je tedaj resničen v besedi, pravičen v djanju, po-božen v sercu, miren z ljudmi, poln ljubezni, poterpežljiv v križih in težavah, poln usmiljenja do bližnjega, voljen k vsemu dobremu, kar Bog zapove. — Zato nas Kristus sam poln ljubezni do Boga in usmiljenja do bližnjega tako uči rekoč: „Kdor hoče k meni

priti, naj zataji sam sebe, naj vzeme svoj križ na se in naj mene nasleduje. Kdor tega ne stori, mene ni vreden.“ In na drugem kraju veli: „Kdor voljo mojega Očeta spolnuje, tisti je moj brat in moja sestra“. Kdor je tedaj pravi kristjan, iz tistega se Kristus sveti (odseva), ker ga je po besedah sv. aposteljna Pavlja oblekel, to je Kristusove lastnosti na se vzel. Naj tedaj vsak sam sebe posebej izprašuje: Kakošen kristjan si ti? Si li tako ponižen, kakor Jezus, tako pohleven kakor tvoj Zveličar? tako poterpežljiv, kakor tvoj Odrešenik? Ali se ti na tvojem zaderžanju pozna, da si resničen naslednik Jezusa Kristusa? In poleg tega hočeš biti katoljski kristjan? Kako pa spoštuješ katoliško cerkev? Ali nisi pri njenih naukih merzlega serca? Morebiti si okoren proti cerkvenim zapovedim? Morebiti cerkvene naprejpostavljene odurjavaš? Ime ti ne bo nič hasnilo, če nimaš pravega kerščanskega zaderžanja. V evangeliju beremo od deset devic, ki so ženinu in snebi proti šle. Pet je bilo med njimi modrih, pet pa nespametnih. Modre device so si poleg imena tudi za dostojna dobra dela skerbele, ter so čast in hvalo prejele. Nespametne, ki so se s samim imenom zadovoljile, pa niso bile v gostuvanjsko hišo spuščene, ampak ženin jim reče: „Jes vas ne poznam.“ — Če mi ne bomo kot vredne podobe božje, verla deca (otroci) nebeskega Očeta, kot pokorni verniki katoljske cerkve živeli, tedaj bo Gospod tudi nam povedal, ko bomo na nebeska vrata poterkali: „Jes vas ne poznam.“

Če se mi poprek vprašamo: Kdo si ti po svojeji natori in pameti in kdo po svojeji veri, tedaj je odgovor: Mi moramo biti pametni ljudje in dobri kristjani. — Ali zdaj še moramo odgovor iskati na vprašanje: Kdo si ti po svojem stanu in po svojem poslu? Ta odgovor pa sledi v

II. delu.

Ljudje in kristjani smo mi vsi; ali med ljudmi in kristjani se nahajajo različni stanovi. Tako je že med vami in menó različek. Jes sem duhovnega, vi posvetnega stanu. Jes kot mešnik in duhoven imam posebne dolžnosti, o katerih se moram vsak dan izpraševati, ali jih tako spolnujem, da si upam Bogu dober račun dati. Tako tudi vas dolžnosti vežejo, ktere vam vaš stan nalaga. Kterega koli stana tedaj kdo je, vsak se mora vprašati: Kdo in kakošen si ti? Modri Sirah vsem stanom na zemlji te besede priporoča: „Preden pride božja sodba, preišči sam sebe in ti boš pred božjim obličjem usmiljenje našel.“ In sv. apostelj Pavelj piše: „Če se mi na tem svetu ostro sodimo, nas Bog na unem svetu ne bo tako ostro sodil.“ Vi, ljubljeni moji! ki me danes poslušate, ste ali zakonskega, ali hlapčevskega ali dekliskega stana.

Če ste zakonskega stana, možje in žene, vprašajte se pogostoma: Kdo in kakošni ste? Ste še drug drugemu vsikdar tako

*Nek stan...
ima svoje
dolžnosti
na vsaki dan
morajo*

verni, kakor ste si pri oltarju pred živim Bogom obečali? Je-li vaš zakon po vsaki strani pošten? Ali vam ptuje hiše in postelje ne delajo pred Bogom težkega računa? Ali imate med seboj tako ljubezen, tak mir in tako složnost, kakoršno vam Kristus in njegova sneha kerščanska cerkev priporoča?

Vi zakonski možje! podučujete li svoje zakonske tovaršice? Imate ž njimi poterpljenje? Niste razdivljani, kakor nespametne stvari, ko včasih od vina omamljeni domu pridete? Niste zapravljivi? — Ve zakonske žene! ali spoštujete svoje može? Ste jim pri pravičnih rečeh pokorne? Ali znate svoj jezik za zobmi deržati? Ali svojih tovaršev z jezičnostjo še bolje ne dražite? Ste rade pri svojem hramu? Ali se od hiše do hiše potepate in glasov pobirate? Ste li delavne? Si znate pridelano glešt okovariti (ovarovati)? Ste pobožne? Materina pobožnost je najboljša voditeljica otroških serc.

Torej zakonski ljudje! pred živim Bogom vas prosim, vprašajte se pogostoma: Kdo ste in kakošni ste?

Vi hlapčiči in deklči! tudi vi vdovci in vdove! kako deržite vi svoj stan? Ali se izogibljete vseh prilik, pri katerih bi se vtegnila vaša čistost skvariti. — Živite tako, da se angeljci in ljudje ne morejo pritoževati črez vaše zaderžanje, črez vaše tovarštvo in črez vaše besede? Ste trezni in zmerni? sramožljivi in poterpežljivi? Pred živim Bogom vas prosim, vprašajte se pogostoma: Kdo ste in kakošni ste?

Vi očetje in matere! v kakem redu imate svojo deco (otroke)? Ali jo odgojujete v strahu božjem? Ali jo učite od perve mladosti Boga Očeta, Jezusa Kristusa in njegovo sv. evangelijsko spoznavati? Ali čuvate (varujete) nedolžnost svoje mladine? Ali se morebiti ptuja mladina pri vaši hiši shaja in vsakoverstne prevzetije tira (počenja)? Ali dajate nemarnim potuho? Je vaše zaderžanje tako, da se deca med vami dobrega nagledajo? Ali se morebiti od vas naučijo celo grešiti? Ali kaznujete svojo mladino o pravem času in v pravi meri? Ali zabranite greh pri svojih otrokih v prvem začetku? Ali morebiti zagovarjate grehe in nespodobe otrok s tistimi škodljivimi besedami: ko bode otrok veči zrastel, bode že jakši (čverstejši)? Ne veste, da se rana navada težko da iztrebiti? Ali pošiljate svojo deco v šolo in h kerščanskemu nauku ali zaderžujete po svetkih deco in družino doma, vi pa po kerčmah hodite? Na tak način vi, kakor Kristus veli, sami nočete v nebesa iti, in tudi svojej deci in družini nebeška vrata zapirate. Bog je starišem deco dāl, od njih bode tudi njihove duše tirjal. Oče in mati morata biti prva in najboljša učitelja. Ako hram (hiša) nima varuha, tedaj tatje lebko kradejo in ako dušni varuhi, oče in mati, po svetkih (praznikih) nista doma, tedaj pridejo taki pogubeži, ki otročje serce z grešno smetjo natepejo, njej čistost in nedolžnost ukradejo in seme prihodnje malopridnosti vsejajo. Pred živim Bogom

vas torej prosim, ljubljeni stariši, vprašujte se pogostoma: Kdo ste in kakošni ste?

Vi deca (otroci), velika in mala! Ste vi svojim starišem zavoljo Boga pokorni? Ali ne zabite nikdar božje zapovedi, ki vam naroča: „Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živ in ti bo dobro na zemlji.“ Ali povračate z lepim zadržanjem očetu in materi tiste škerbi, tiste trude in tiste potroške, ktere so za vas obrnili? Če ste vi zdaj premožnejši, ali jim storite toliko dobrega, kolikor vam je mogoče? Ne žalite vi svojih starišev z besedami in djanjem? Oni so z vami imeli terpljenje, ko ste bili mali in slabi, ali zdaj tudi vi njim zaterpite, ko so od starosti in dela slabi? Oni so vam iz ljubezni do vas najboljšo glešt v lastnino dali, ali zdaj vi njim po božji pravici darujete ali jih morebiti od mize odmetavate? Deca (otroci), velika in mala! pred živim Bogom vas prosim, vprašujte se pogostoma: Kdo ste in kakošni ste?

(Vi kerščanski gospodarji! ve kerščanske gospodinje! preiščite dobro svojo vest, ali po vsaki strani spolnujete svojo dolžnost? Od vsega, kar se v našem hramu godi, bote enkrat Bogu oster račun dajali. Ali imate na življenje svojih hlapcev in dekel pazko in skerb? Ne pravite morebiti: če družinče le meni delo opravi, potlej pa naj bo, kakor hoče? Greste kedaj gledat, je li vaša družina na svoji postelji? Kaj rečete vi, kedar vam na uho pride, da vaši hlapci in dekle po noči na ves odidejo ali pa se v kerčmo in potem v nespodobno življenje podajajo? Ali jih prigovarjate k poslušanju pridig in kerščanskega nauka? Jih opominjate po potrebi sv. zakramente prejemati? Imate vedno na pameti tisto besedo, ktero vam sv. apostelj Pavelj pravi: „Če kdo za svoje domanje ljudi nima skerbi, je vero zatajil in je lagoši (hudobniši) od nevernika.“ Gospodarji in gospodinje! pred živim Bogom vas prosim, vprašujte se pogostoma: Kdo ste in kakošni ste?)

Vi hlapci in dekle! ali vi delate zmiraj, kakor je vaša dolžnost? Ali postajate pri delu, da le dan mine? Ali služite tako, da si strošek in plačilo po pravici zaslužite? Ali glešt svojega gospodarja čuvate dobro? Niste morebiti vi, ki imate priliko do vseh reči priti lagoši (hudobniši) kakor ptuji kradljivci? Si morebiti s tatvino svoje plačilo po svojem zdenju popravljate? Ste jezični? Potrošite morebiti vse zaslužene peneze (denarje) na gizdo? Vam morebiti ni nobeno plačilo, noben strošek zadosti dober? Ali se spominjate na to, da svet ne more vseh zaslug vašega težkega stana plačati in da vam bo Gospod v nebesih vse poplačal? Hlapci in dekle! pred živim Bogom vas prosim, vprašujte se pogostoma: Kdo ste in kakošni ste?

(Vi bogatci! Ali vi svoje bogastvo dobro obračate? Ali se zavoljo obilnosti blaga črez druge ne povzdigujete? Ste morebiti do siromakov terdega serca? Ali stiskujete vdove in sirote s prevelikimi obrestmi? Morebiti pozabite, da vam je Bog bogastvo za-

zavoljo tega dal, da bi siromakom v imenu božjem pomagali in je razveseljevali? Pred živim Bogom vas prosim, vprašujte se pogostoma: Kdo ste in kakošni ste?

Slednjič pa šterci (berači) in ubogi ljudje! Morebiti vi merirate proti Gospodu Bogu zato, ker ste siromaški? Ali ste bogatcem zavidni? Greste morebiti rajši stroška prosit, kakor delat? Na tak način vi, pravim beračem, kradete. Ali si morebiti po sili tisto prisvajate, kar želite imeti? Ali molite samo za tiste, ki vas obdarujejo? Tiste pa morebiti ogovarjate, ki vas ne uslišijo? Vi ubožni poprek! pred živim Bogom vas prosim, vprašujte se pogostoma: Kdo ste in kakošni ste?

Sklep.

O vsegavedoči Bog! kakošen račun čaka vsakega človeka posebej in vsak stan poprek! Če boš ti črez vsako troho z nami oster račun imel, kdo bo na tvoji sodbi dobro obstal? Zato pa, dragi moji kristjani! spolnujmo zvesto, zvesto in verno dolžnosti svojega stana! Popravimo svoje pregrehe! V kak pameten gospodar, ki hoče svoje dolgove poplačati in si kaj privarovati, premišljuje večkrat tiste prilike, katerih se mora izogibati, če hoče, da njegovo gospodarstvo ne sklepne; si dobro v pamet vzame tiste čase, ki mu pri gospodarstvu hasek kažejo. — Tako stori pameten človek pri svetskih rečeh, tako mora tudi modri kristjan pri dušnih storiti. On mora po eni strani s pravo pokoro stare grešne dolge izbrisovati, po drugi strani pa mora gledati, da si od dneva do dneva več zaslužkov za nebasa nabirati. Jes vem, da vsak izmed vas večkrat svoje oblačilo spregleda, če ni prašnato ali raztergano: prašnato izstepe in raztergano pokerpa. — Ljubljeni moji! pogledjte pogostoma v svoje serce, preiščite svoje življenje, vprašajte se: kdo ste in kakošni ste? — Naš Gospod in Zveličar Jezus Kristus je enkrat židovom rekel: „Dajte Bogu, kar je božjega.“ Vi pa nosite božjo podobo na sebi. Okovarite (obvarujte) jo, da bote po smerti mogli Bogu nazaj dati, kar je božjega. Amen.

Pridiga za IV. adventno nedeljo.

(Spisal in govoril Fr. Cvetko, l. 1850.)

„Popravite pot Gospodovo.“ (Luk. 3, 3.)

V v o d.

„Gospod je že blizo, pridite ga molit.“ S temi besedami vabi sv. cerkev svoje vernike k velikemu svetku (prazniku) Kristusovega rojstva. — Da, po pravici: Gospod je blizu; paščimo (hitimo) se zato, da bomo tudi mi blizu njega prišli in v njegovi bližini ostali noter do smerti in na večne čase. — Prerok Izaija veli: „Kdor svoje oči zatisne, da hudega ne vidi in ne stori, tisti bo [nebeškega kralja v svitlobi gledal“. In Janez kerstnik zove: „Popravite pot Gospodovo . . ; delajte pokore, le tako bote Zveličarja videli.“ Če ta prerok veli, da bi se morale doline spolniti in brežiči ponižati, če on hoče, da bi se plantavo (krivo) zravnati in ostro pogladiti moralo, je to tako zastopiti: Vse, kar je nad ljudmi grešnega, se mora vkraj djati; misli, želje, besede in dela se morajo na dobro preobrniti, če se hočejo Kristusovega kraljestva vredni napraviti. — Pokora je tedaj za ljudi velika potreba, čeravno svet nerad o pokori govoriti sliši. To pa vendar mene ne oplaš, ampak jes rečem: Če mi hočemo svojo dušo rešiti in v nebesih Boga gledati, tedaj moramo pokoro delati. Od tega se prepričamo

1, če pomislimo, kako današnji dan ljudje grehu služijo;

2) če si k sercu vzamemo tisti kvar (škodo), ktere ga imamo, če pokore ne delamo.

Ljubljeni! poslušajte moj nauk v imenu tistega, ki je zavoljo našega zveličanja na zemljo prišel!

I. d e l.

Velika potreba je bila, da je Janez za svojega časa od pokore pridigoval; ker tisti čas je bila prava vera celo pri kraju in ljudje so bili v mestih in na vesnicah razuzdanega zadržanja. Janez je imel pred seboj prešestnike, tate, krivičnike. K njemu so prišli prilizovavci in taki, ki so na lepe besede in samo na zunanjo skazljivo pokoro dosti porajtali, ki so si mislili, da so Bogu že zato dopadljivi, ker so Abrahamovega pokolenja. K njemu so tudi prišli ljudje, ki so bili tesnega serca, ki bi se radi teže, s katero jih grehi težijo, rešili, ki so serčni mir in pokoj svoje vesti resnično iskali, in katerim nobeden glas ni bil veselejši, kakor glas od božjega pomočnika in Zveličarja. Kaj je tedaj mogel Janez

ljudem, ki so se od Boga proč obrnili, pristojnejšega povedati, kakor: „Delajte pokoro!“ S čim je mogel skesane boljše oserčevati, kakor s temi besedami: „Bodite stalni v svojem dobrem naprejšvetju, prinesite vreden sad pokore, ker Gospod bo skoro prišel in svetu zveličanje prinesel.“

Zdaj pa, ljubljene kristjani, sami presodite, ali ni opominjevanje k pokori tudi za naše čase potrebno. Naše zadržanje je tako, da morajo namestniki božji enako Janezu kerstitelju ljudi na njihovo pogubo, na grešno nevarščino in na sodbo božjo opominjati, da bi se iz grešnega spanja vzbudili in kolikor mogoče od večne pogube rešili. Zato vam hočem danes tiste grehe naznaniti, ki nas v sedanjem času za ta svet in za večnost gubijo. Povsodi se najde

1. gizdost in štimanost, prava ponižnost pa je malokje najti. Štimanost ali gizdost pa je začetek vsake pogube. Deklič, ki se gizdosti vda, se zveksine tudi rada sramožljivosti odpove. In od kod pride sovraštvo, nepokorščina, nehvaležnost in nenavidnost? Od kod pridejo vse nevolje od začetka sveta? Vse to pride od štimanosti, ki ljubezen do Boga in do bližnjega v človeškem srcu zaduši in človeka v pagana preoberne, ker takošen človek le samega sebe črez vse porajta. Od 30—40 let sem je gizdost vse stane, posebno pa prosto ljudstvo prevzela. Podložniki, postavim, hlapci in dekle hočejo iz same štimanosti zapovedovati, naprejpostavljeni pa bi morali pokorni biti; to je pa narobe svet. Vsak svojemu verstniku naprej sega pri oblačilu, pri pohištvu in pri strošku (hrani), ker to vsikdar ne more iz lastnega biti, zato so ljudje z Bogom in z bližnjimi nezadovoljni in tako tudi nesrečni. Ko bi pač vsak človek vsak večer svoje serce pregledal in svoje zadržanje razsodil! Ali ker to malokdo učini, zato tudi ne ve, da ga ima gizdost in štimanost v oblasti, in da mu ponižnosti manjka. Takim ljudem ni nobeno opominjanje potrebniše, kakor to: „Delajte pokoro; denite od sebe gizdost in štimanost in oblecite ponižnost, ker le ta vas Bogu priporoči.“

2) Veliko in pogubljivo moč ima današnji dan med ljudmi nečistost. — Kakor na sprotoletje mraz mehko cvetje pomori; kakor po letu toča pšenično latovje potere in zerno stepe, tako greh nečistosti škodi na duši in telesu. Ta greh človeku telesno moč vzame in ga na pameti oslepi. Nečistnik nima veselja do Gospoda Boga in ne do molitve, ampak samo do spolnovanja svojih grešnih želj. Tisoč in tisoč ljudi mora zavoljo tega greha prerano pod zemljo počivat iti. Hotivi, katerih je današnji dan velika množina, so sramota fare, težava vesnic, in v obče so hotivske matere tudi žalost svojih starišev. — Kakor voda nekteri hram (hišo) na tihem podkoplje, da se potem z nagla podere, tako mutasti in sodomitarški grehi dandanešnji v zakonskem in samskem stanu koren življenja na skrivnem podjedavajo, ljudje pred časom povenejo in znagla znemorejo. Nekteri samski ljudje današnjega časa namreč

ne verujejo, da so dolžni čistost, to angeljsko krepost deržati. Kar se še med kristjani ne bi smelo imenovati, s tem se prevzetnjaki šalijo, od tistega si popevajo in tisto tudi tirajo in vganjajo med deco (otroci), ki si hujše rajši zapomni, kakor dobro. — Nekdaj so ljudje božjo besedo radi poslušali in se greha, posebno nečistega bali, današnji dan pa se nekteri ljudje božje besede izogibljejo, se med pridigo in med kerščanskim naukom rajši v kerčme podajajo, zato pa jih Bog zapusti, da v nespodobne grehe padejo. Ali se tedaj smemo čuditi, če Zveličar pravi: „Dosti je poklicanih, pa malo izvoljenih.“ Tudi za nečistnike je najpotrebniša beseda: „Delajte pokoro, omijte se z rešnjo Kervjo altarskega zakramenta, drugači ne bote na večne čase čisti.“

3) Skoro povsod se ljudje k svetnemu, zvekšine k požrešnemu veselju nagibljejo. — Od tega si žmetno (težko) kaj pritergajo, in kdor jih zavoljo tega graja, razglasi se kot njihov največi sovražnik. Današnji dan je večidel razuzdanost pri veselju ali malo poterpežljivosti pri križih in težavah; današnji dan se zavoljo potroškov več dolgov dela, kakor v poprejšnjih časih, pa za plačilo se manje skerbi, kakor nekdej. Naši stari očetje so zjutraj na tešče v cerkev šli in na tešče domu prišli, današnji dan pa hitro po božji službi pijača božjo besedo iz serca in glave splavi. Naši stari očetje kot domanji varuhi po nedeljah in svetkih (praznikih) so z odkrito glavo okoli njiv in goric hodili in na čislo roženkranc molili, se Boga hvalili za vso dobroto, ktero je rasti dal, današnji dan pa se ljudje v nedeljo in svetek (praznik) ne morejo indi (drugači) razveseliti, kakor v kerčmi. Ker ljudje nočejo sami sebe pri strošku in oblačilu zatajiti, zato pridejo v siromaštvo, potem si s krivico pomoč iščejo, poštenje zgubijo, si boleznj pripravi in življenje prikratijo. Celim hišam je njihova razvajenost nesreče kriva.

Ti ljubeznjiva zadovoljnost! kam si ti zginila? Pri nas te ni več najti! Tudi takim posvetnjakom ne gre druga beseda, kakor: „Delajte pokoro; kdor noče samega sebe zatajiti, ni Kristusa vreden.“

4. Današnji dan je malo kerščanske ljubeznj najti, ali dosti sovraštva in nemira. To se pa zato godi, ker vse k sebi najbolj vleče in bližnjega podkopati hoče. Zavoljo tega se sosed od soseda loči; zavoljo tega je toliko tožbe in pravde, zavoljo tega se najbližnjiši ljudje pisano gledajo. Zakaj so nektera deca (otroci) na svojega očeta naseršeni? Ker jim stariši ne morejo toliko dati, kolikor oni hočejo imeti. Zakaj se brati in sestre po smerti očetu ali matere navadno svajujejo. Za troho zemlje ali za troho penez!

Zavoljo svetnega blaga se mož in žena svajujeta, čertita in raztergata tisto zavezo, s ktero sta si pred živim Bogom do smerti ljubezen obečala. Ker vsak k sebi vleče, zato skuša bližnjega stiskavati, krivično soditi, preklinjati in ogovarjati. Iz tega tudi izvira

lagodna (hudobna) navada, od bližnjega rajši desetkrat hudo, kakor enkrat dobro verovati. To pomanjkanje bratovske in sestriinske ljubezni pa se povsodi najde, v mestih in vesnicah, pri bogatih in siromaških. In kar je najžalostnejše: tisti, ki ljubezni do bližnjega nimajo, so okorni in pokore ne delajo. Ali kakor za nobenega človeka ni indi (druge) pomoči najti, kakor v pokori, tako jo tudi zastonj indi (drugod) iščejo. Tudi njim se mora na glas povedati: „Delajte pokoro; svet in njegova nečimernost mine, kdor pa Boga in bližnjega ljubi, bode živel na večne čase.“

Ti grehi svet vladajo; zavoljo njih moramo vsi pokoro delati. Če pa ne bomo pokore delali, bomo velik kvar imeli za ta in uni svet. O tem pa v

II. delu.

Kvar (škoda) kterega bomo imeli, če ne bomo pokore delali, je sledeč:

1. Če nas grehi težijo, pa se ne poboljšamo, tedaj nobenega srečnega mira nimamo. Sv. pismo pravi: „Hudobneži pa nimajo nobenega mira.“ Kako nesrečno je človeško serce, če v sebi božjega mira nima. Od kod bi tudi duša, ki se krivo spozna, zadovoljnost in veselje vzela? Zadovoljnost in mir dobi ona samo od objokane pokore; ker kakor berž dušo solze zavoljo grehov polijejo, je ona kakor prerrojena, je srečna, ker Bog drugič v njej prebiva. Sv. Krizostom pravi: „Ogenj, kterega greh užge, je velik, ali ena sama solza je zadosti, ta ogenj ugasniti, ker solze peklenški ogenj ugasnejo.“ — Takih ljudi, ki so s pravo pokoro mir svoje vesti zadobili, nam sv. pismo mnogo navaja. Poglejmo najpred Davida kralja. Njegov greh je bil vsemu ljudstvu znan. On je zakon prelomil in je zapovedal Urija po nedolžnem umoriti. Potem ni imel mira ne po noči ne po dne. Tako sam toži rekoč: „Med delom sem po dnevu nevoljeval in vsako noč sem svojo posteljo s solzami močil.“ In te solze skesanega serca so mu odpuščenje grehov spravile, te solze so mu k serčnemu miru pomagale.

Sv. Peter je svojega mojstra Jezusa Kristusa trikrat zatajil, pa zavoljo te zatajbe je le tedaj olehkotenje svojega obtežanega serca občutil, ko se je črez svoj greh razjokal.

Marija Madgalena je Kristusove noge s svojimi solzami zmakala in s tem si svoje grehe zbrisala. Gospod sam jej je rekel: „Njej se dosti odpusti, ker je dosti ljubila.“

Zgubljeni sin v ptuji deželi, v kateri se je z grehi obtežil, ni imel mira. Le tedaj, ko je svoje objokano serce na serce svojega usmiljenega očeta pritisnil, mu je bilo ložej; ker oče so skesanega sina drugoč za svojega sina sprejeli.

Ljubljeni kristjani! zavžijte si kakega koli veselja, zavžijte si vsega bogastva, vi bote vendar prazno serce imeli, če ne bote

za krivice pokore delali. Le v Bogu Očetu in v ljubeznjivem srcu Jezusa Kristusa je mir najti, ravna cesta k Bogu in k temu srcu pa je pokora.

2) Dokler pokore ne delamo, tako dolgo se nam tudi kazni z avoljo naših grehov ne odpustijo. Kjer je krivica, tam je tudi najbliže kazen. Če se hočeš kazni rešiti, moraš pokoro delati, O kako lahko je od Boga odpuščenje kazni zadobiti! Sv. Krizostom veli: „Če ti pri svetski sodnji nevoljevaš in se jočeš, se kazni ne odtegneš. Če se pa zavoljo grehov pred Bogom iz čistega serca razjočeš, ti on greh in kazen izbriše.“ Kolikokrat je Bog Izraeljskemu ljudstvu kazni odpustil, če je pokoro delalo. Stari Bog je tudi naš oče; on nam bo grehe in kazni odpustil, če se bomo s pravo pokoro k njemu obrnili.

Precej dolgo pred Kristusovim rojstvom je na otoku Siciliji kraljeval kralj Dionizij. On je imel prijatelja z imenom Damokla, ki je želel samo en dan kralj biti. Dionizij v to privoli ali zapove, ko je Damokelj kot kralj obedoval, ravno nad njegovo glavo na konjski žinji oster in žmeten (težek) meč obesiti. Ko Damokelj glavo vzdigne in meč zagleda, zapusti lačen obed in se odpove kraljevski časti.

O kristjan, kakor dolgo ti v grehah živiš brez pokore, tako dolgo visi meč božje kazni vedno nad tvojo glavo. Kako berž ti svojo nevarščino spoznaš, beži pred grehom in delaj pokoro, da dušo pred večno pogubo rešiš; ker čim dalje pokoro odlagaš, tem večja bo tvoja kazen.

3. Če mi pokore ne delamo, zgubimo zasluženo vseh dobrih del. — Človek je žalosten, če celi dan ali celi teden dela, pa si nič ne pridela, nič ne prisluži. Kam bolje še bi se pa moral žalostiti, če njegova dobra dela zavoljo tega nimajo pred Bogom dopadenja, ker jih smertni grehi zadušijo in zaterejo! — Če bi ti hram (hišo) zidal, pa bi danes tisto razderl, kar si včeraj napravil, ne boš nikdar imel gotovega hrama (hiše). Tako je tudi s tvojim življenjem. Kaj tebi hasni, če po eni strani moliš, se potiš, vbogaime daješ, če delaš in terpiš, po drugi strani pa smertne grehe doprinašaš. S temi si vsa dobra dela zatereš. Pokora ti je tedaj potrebna, da bodo tvoja dobra dela pred Bogom dopadenje našla ter si vesel prebitek v nebesih pripravil.

4. Če mi ne bomo pokore delali, tedaj bomo na večne čase pogubljeni; ker Kristus veli: „Drevo, ki dobrega sada ne rodi, bode posekano in v ogenj verženo.“ In na drugem kraju: „Po pravici vam povem, če ne bote pokore delali, bote vsi pogubljeni.“ Kdor tedaj na zemlji pokore ne dela, tisti zastonj živi, ker si drugega ne pripravi, kakor z grehi obteženo vest; on zastonj živi, ker s tem, da pokore ne dela, zapravi si večno zveličanje. — O greh! kako škodljiv si ti! kako strašno preoberneš ti pamet in serce tistega človeka, kateri tebi služi.

Sklep.

Ogibljimo se tedaj zanaprej navadnih grehov sedanjega časa, namreč: gizdosti, nečistosti, preveč velikega nagibanja k svetemu veselju in brezljubezni do naših verstnikov; — delajmo pokoro, da se bomo večim nevoljam odtegnili; ker, če pokore ne delamo, ne bomo imeli v sercu miru, bomo vedno zavoljo časnih in večnih kazni v strahu, bomo zasluženje dobrih del zgubili in si ne bomo ničesa drugega prislužili, kakor večno pogubo. Zadnjič pa vas prosim: Molite eden za drugega, da vam bodo grehi odpuščeni in da bomo vsi zveličanja vredni. Amen.

Pridiga za sv. božični dan.

(Gorje mu, kdor Jezusa ne sprejme! Gov. J. A.)

„Na svetu je bil, in svet ga ni spoznal.
V svojo lastino je prišel, in njegovi ga
niso sprejeli.“ (Jan. 1.)

V v o d.

Štiri tavežent let so očaki, preroki in vsi pravični starega testamenta z gorečimi željami k Bogu zdihovali, da bi jim kmalo poslal Odrešenika sveta. In po tem dolgem času težkega pričakovanja je poslednjič Odrešenik prišel na svet! — Angelj oznani pastirjem na polji veselo sporočilo: „Danes vam je rojen Zveličar, kateri je Kristus Gospod, v Davidovem mestu.“ (Luk. 2, 11.) O s kakošnim veseljem, s kakošno ljubeznijo so ga vsi pravični sprejeli!

Z veseljem so pastirji na angeljevo oznanilo tekli k jaslicam novo-rojeno dete, Zveličarja sveta gledat, in so Boga častili in hvalili za to. (Luk. 2, 20.)

Prišli so modri iz daljne jutrove dežele k detetu, so padli pred njim na svoje kolena, so ga molili, mu zlata, kadila in mire, in tudi svoje serce prinesli v dar.

Starček Simeon je s svetim veseljem dete vzel v svoje naroče, in je srečen bil, da je pred svojo smertjo videl zveličanje sveta.

Tako se je veselila stara Ana iz Aserjevega rodu, in je Boga hvalila zavoljo Zveličarja sveta.

Tudi poznejši je Zveličar našel dobre serca, ki so v njega verovali in ga ljubili. Jes imenujem le dve sestri, Marijo in Marto, h kterima je večkrat v hišo prišel.

Toda veliko jih je pa bilo, ki ga niso sprejeli.

V prvem evangeliju današnjega praznika beremo: „Marija je porodila svojega prvorojenega sina, in ga je v plenice povila, in položila v jasli, ker za nje ni bilo prostora v hiši.“ — Tedaj že ob svojem rojstvu ni dobil človeškega prebivališča.

Tudi v evangeliju tretje sv. meše beremo od Besede, ki je meso postala: „Na svetu je bil, in svet ga ni poznal. V svojo lastino je prišel, in njegovi ga niso sprejeli.“ (Jan. 1.)

Judje, izvoljeno ljudstvo božje se nič ne zmenijo za njega.

Herod in ves Jeruzalem se še clo prestraši njegovega prihoda.

Modri ne najdejo nikogar, da bi z njimi šel Zveličarja iskat in najdet.

Tudi poznejši je bilo število tistih, ki so Zveličarja v resnici sprejeli, le majhno proti številu tistih, ki ga niso sprejeli. In še dandanešnji se spolnujejo od Sina božjega besede sv. evangelija: „Na svetu je bil, pa svet ga ni spoznal. V svojo lastino je prišel, in njegovi ga niso sprejeli.“ Božji Zveličar tudi dandanešnji od veliko kristjanov, ki se vendar po njegovem imenu imenujejo, ni sprejet. To pa je velika nesreča, če kdo Zveličarja ne sprejme. Te resnice hočemo sv. božični praznik bolj na tanko premišljevati.

1. Mnogo kristjanov tudi dandanešnji Zveličarja ne sprejme.

2. Nesrečen je, kdor Zveličarja ne sprejme.

O božje dete Jezus! ti si prišel na svet, da si blagoslov prinesel, blagoslovi tudi to božično pridigo, in vse, ki jo poslušajo.

I. del.

„Na svet je prišel, in svet ga ni spoznal. V svojo lastino je prišel, in njegovi ga niso sprejeli.“ Te besede, ki jih je sv. Janez od včlovečenega Sina božjega govoril, se še zmiraj spolnujejo. Zveličar sveta, Odrešenik je rojen, pa veliko je kristjanov, ki nočejo in ne potrebujejo nobenega Odrešenika. Kako pa je s tebo, kristjan? ali ga tudi nočeš in ne potrebuješ? Jes ti bom nekatere znamenja povedal, iz katerih boš spoznati zamogel, ali Zveličarja sprejmeš ali ne.

1. „Glejte, je rekel angelj pastirjem, oznanujem vam veliko veselje, katero bo vsemu ljudstvu; ker danes vam je rojen Zveličar, kateri je Kristus Gospod, v mestu Davidovem.“ Angelj tedaj rojstvo Kristusovo imenuje veliko veselje.

Ali imaš pa tudi ti veselje nad svojim Zveličarjem? Ali se šteješ srečnega, da ob času živiš, ko je Odrešenik že rojen bil? Ali spoznaš največi dar milosti božje, ki nam je s svojim Sinom vse dal? Ali si se že zahvalil svojemu nebeškemu Očetu, da je svojega edinorojenega Sina na svet poslal? Ali si se že zahvalil Sinu božjemu, da je tvoj Zveličar postal? Ali se veseliš svojega Zveličarja vsaj danes sveti božični praznik, ko spomin

njegovega rojstva obhajamo, in ali klečiš s hvaležnostjo pred njegovim oltarjem?

O če ti je bil današnji dan do zdaj le kakor kak drugi dan, če tudi danes nobenega božičnega veselja v svojem srcu ne čutiš, potlej si tudi ti zmed števila tistih, kateri Zveličarja ne sprejmejo.

2. Kdor Zveličarja sprejme, mora mu ljubo in drago biti vse, kar od njega pride, k njemu pelje, na njega spominja. Kdor Jezusa sprejme, mu bo podoba Zveličarjeva najljubša, najdražja podoba. Kdor Zveličarja sprejme, ta bo njegovo besedo, njegovo sv. evangelije rad poslušal in prebiral, ta bo, kakor Marija, rad pri njegovih nogah sedel, ta bo njegove nauke poslušal in spolnoval, in svete zakramente večkrat prejemal; ta se bo kakor Cahej veselil, kedar Zveličar k njemu pride, kar se pri sv. Obhajilu zgodi; ta bo tudi služabnike Zveličarjeve spoštoval in sprejemal, da se beseda Gospodova spolni: „Kdor vas sprejme, ta mene sprejme.“

Zdaj, kristjan, se pa sprašuj, ali sprejmeš svojega Zveličarja? Ali ti je podoba Zveličarjeva najljubša in dražja podoba? Ali poslušáš in bereš besede svojega Zveličarja? Ali se veseliš lepih Gospodovih praznikov? Ali prejemaš večkrat svete zakramente, ki jih je Jezus vernim zapustil? Ali pristopaš večkrat k Gospodovi mizi, in ali hrepeniš po svojem Zveličarju, kakor hrepeni dete po svoji materi? Ali spoštuješ mešnike, služabnike Gospodove? Ali se rad mudiš v pričujočnosti Zveličarjevi, pred najsvetejšim zakramentom?

Ko so modri v Jeruzalem prišli in vprašali: Kje je novorojeni kralj Judov? prestrašil se je Herodež in ves Jeruzalem ž njim. Tudi dandanešnji se mnogi prestrašijo, kedar od Jezusa slišijo. Bliža se velika noč. Zdaj bi imeli k Jezusu, k dobremu pastirju priti, se ž njim spraviti in k njegovi mizi pristopiti. Pa za marsiktere kristjane je to velik strah. Ali pa nevarno zbolijo. Sami nič ne vzamejo v misel, da bi se prevideti dali. Kedar pa potlej vendar kdo zmed zlahte ali pa zdravnik pravi: „Bo treba po gospoda poslati,“ se od strahu stresejo pri teh besedah.

O kristjan, če z veseljem božje besede ne poslušáš, in si zanikern v prejemanju svetih zakramentov, si tudi ti zmed števila tistih, kateri Zveličarja ne sprejmejo.

3. Kdor Zveličarja sprejme, mora le njega samega in nobenega družega gosto ali povabljenca v svojem srcu imeti. Da bo Zveličar k nam prišel in pri nas ostal, moramo najpoprej vse malike iz svojih src pometati. Potlej še le, kedar bo greh odpravljen in več prostora v srcu našel ne bo, zamore Jezus v nas prebivati, zakaj tema in luč, Kristus in Belial ne moreta skupaj prebivati, pravi sv. Pavelj. Kedar so ajdovski tempelj v kerščanski tempelj preurediti hotli, so poprej vse ptuje bogove iz njega vergli. Tako moraš tudi ti, kristjan! ptuje bogove,

t. j. pregrehe in strasti iz svojega serca vreči. Potlej še le bo postalo tvoje serce jaslice za Zveličarja.

Marija in Jožef sta v Betlehemu iskala prenočišča, pa za nje in za Jezusa, ki je imel na svet priti, tam ni bilo nobenega prostora. Tudi danes terka Jezus na vrata našega serca: „Glej, pravi on, stojim pred vratmi in terkam. Če kdo posluša moj glas, in mi odpre, hočem k njemu, in bom ž njim večerjo imel, in on z menoj“. (Skr. r. 3, 20.) Pa božji Zveličar tudi dandanešnji zastonj terka na marsiktere vrata, kakor Marija nekdanj v Davidovem mestu. Tudi na tvoje vrata je že terkal. Kolikrat te je greh že nesrečnega storil! Kolikrat te je svet ogoljufal in zapustil! Takrat je glas dobrega pastirja klical v tebi: Verzi greh od sebe, odpovej se svetu, sprejmi svojega Zveličarja! Kako je s tebo? Kdo kraljuje v tvojem sercu?

O ljubeznjivi kristjani, kaj pomaga, da je Kristus rojen, če pa v našem sercu ne živi! Ko bi Kristus tavžentkrat v Betlehemu rojen bil, boš se ti vendar vekomaj pogubil, če v tvojem sercu rojen ni!

4. Kdor Zveličarja sprejme, mora ga stanovitno obdržati. Ko je Jezus očitno med ljudi stopil, jih je dosti bilo, ki so za njim šli, in so mu nekaj časa zvesti bili. Povsod so ga trume ljudstva obdajale. Vsi so hotli njegove pridige slišati, in njegove čudeže videti. Ko je v Jeriho šel, je toliko ljudstva pritiskalo za njim, da je Cahej moral na drevo zlesti, da ga je videl. Večkrat je hotlo ljudstvo za kralja ga narediti. Kako veličasten je bil cvetno nedeljo njegov vhod v Jeruzalem. Cele trume ljudstva so mu s palmovimi vejami naproti hitele, svoje oblačila so po potu razgrinjali in klicali: „Hozana sinu Davidovemu! Hvaljen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem!“

Kdo bi se ne veselil, kdo bi ne hvalil ljudstva, ki je s tako častjo sprejelo Gospoda! Toda nikar se s svojo hvalo ne prehitite! To ljudstvo Gospoda ni stanovitno sprejelo. Njegova gorečnost bila je podobna slamninemu ognju, ki hitro prejde.

Le malo dni je preteklo, in ravno tisti Zveličar, ki je bil s tolikim veseljem in s toliko častjo v Jeruzalemskem mestu sprejet, in ki je na videz toliko prijatljivejši tam imel, — veliki petek je bil od vseh zapuščen, in ravno tisto ljudstvo, ki je Hozana klicalo, zdaj Pilatu kliče: Križaj ga! križaj ga!

O kdo bi ne žaloval nad tako omahljivostjo!

Z žalostjo ljubi moji, vam moram povedati, da Judovskemu ljudstvu so podobni tudi kristjani današnjih dni. Kedar je sveto leto ali velikonočni čas, misli bi človek, da Zveličar veliko prijatljivejši ima, zakaj vse se tere okoli spovednic. Kedar je pa konec sv. leta ali velikonočnega časa, se pa le malo spokornosti in poboljšanja vidi. Kedar je pri kaki cerkvi shod, je cerkev vsa natlačena poslušavcev; po službi božji pa bi pridigar s Petrom lahko

se potožil: Nastavil sem mrežo, pa nisem nič vjel. Veči del kristjanov Zveličarja le za kratek čas sprejmejo, ne pa stanovitno. Dopoldne božja služba, popoldne malikovanje; dopoldne pri Gospodovi mizi, popoldne pri satanovi mizi; dopoldne molitev in darovanje, popoldne greh in razžaljenje Gospoda. Veči del kristjanov imajo serce razdeljeno med Bogom in med svetom, med nebom in zemljo. Kdor tako Gospoda sprejme, sami lahko veste, da ga ne sprejme prav.

Tako se spolnujejo besede sv. evangelija: „Na svetu je bil, in svet ga ni spoznal; v svojo lastino je prišel, in njegovi ga niso sprejeli.“ Tudi dandanešnji je veliko kristjanov, ki Zveličarja ne sprejmejo. Pa takim se bo enkrat huda godila, zakaj nesrečen je, kdor Zveličarja ne sprejme.

II. del.

Kdor Zveličarja sprejme, bodo se spolnile nad njim besede sv. evangelija: „Kolikor pa jih je ga sprejelo, jim je dal oblast božjim otrokom biti. (Jan. 1, 28.) „Če pa smo božji otroci, pravi sv. Pavelj, smo tudi deleži, in sicer deleži nebeškega kraljestva.“

Božji otroci! deleži nebeškega kraljestva! O kako lepo plačilo čaka tiste, kateri Zveličarja sprejmejo, in mu svoje serce darujejo!

Kteri ga pa ne sprejmejo, ne morejo zveličani biti. Gospod sam je govoril: „Jes sem pot, in resnica, in življenje. Nihče ne pride k Očetu drugači, kakor po meni.“ (Jan. 14, 6.) „Jes sem terta, vi mladike. Kdor ostane v meni, in jes v njem, on rodi veliko sadu; ker brez mene ne morete nič storiti.“ (Jan. 15, 5.) Glejte, brez Zveličarja se človek posuši, kakor sadež brez vode; ne more sadú prinašati, ki bi vrednost imel za večno življenje. Brez Zveličarja duša živi v zmoti in v smerti. Ker se le po Zveličarju zamore k Očetu priti, so nebesa vsakemu zaperte, kateri Zveličarja ne sprejme. Kteri ga ne sprejmejo, te zapusti, in ti se pogubé. To se vidi tudi iz besed, ki so bile zažugane Judovskemu ljudstvu: „Jeruzalem! Jeruzalem! kolikrat sem hotel tvoje otroke skupej zbrati, kakor zbira koklja svoje piščeta pod perute, pa nisi hotel! Glejte, vaša hiša vam bo pusta puščena!“ (Mat. 23.) To žuganje se je na tanko spolnilo. Tako dela Gospod še dandanešnji. On zapusti vse, ki njega zapusté. Kaj tiste čaka, kateri Gospoda v svojem življenju ne sprejmejo, nam pove ta le prigodba.

Nek mož, ktereга serce je terdo na svet navezano bilo, in je zlo pregrešno živel, imel je sanje. Sanjalo se mu je, da Jezus terka na njegovo serce, in prosi, da bi mu odperl. On pa mu ni hotel odpreti, ampak mu je prav merzlo odgovoril: da ima že dosti gostov ali povablencev v svojem sercu, in da zavoljo pomanjkanja prostora ne more Zveličarja sprejeti. Žalosten ga je potlej Jezus

vprašal: „Kdo so pa ti povabljenici?“ In mož mu je odgovoril: „Ti so napuh, nečistost, jeza, in še drugi dobri prijatli in prijateljice, katerim je že dolgo časa zvesto vdan.“ Potlej mu reče Jezus, da naj to tovaršijo iz svojega serca prežene, da bo On prostora v njem našel. Pa Jezusova prošnja je bila zastonj. Mož je rekel, da s svojimi najboljšimi prijatli ne more tako ravnati. Drugo noč je imel enake sanje. Sanjalo se mu je, da je umerl, in da pred nebeškimi vratmi prosi, da bi mu jih odperli. Pri nebeških vratih pa se mu je prikazal Jezus, in mu je rekel: „To se ne more zgoditi; jes že veliko povabljenecv imam, in tebe ne potrebujem, ker nimam več prostora“. Mož je rekel Jezusu, da naj nekatere povabljenecv izžene, da bo on še prostora našel. Pa moževa prošnja bila je zastonj. Zveličar mu je odgovoril: „S svojimi najboljšimi prijatli vendar ne morem tako ravnati“, in mož je žalosten šel spred nebeških vrat. Ko se je iz spanja zbudil, spoznal je strašno resnico sanj, delal je resnično pokoro, prizadeval si je po Zveličarjevi prijaznosti, in mu je bil do smerti zvest.

Sklep.

Spoznaj tudi ti kristjan, to resnico, in da te Zveličar enkrat od nebeških vrat ne bo odgnal, odpri mu zdaj vrata svojega serca, in sprejmi ga kot povabljenca in prijatlja! Danes ti tvoj Zveličar spet posebno kliče: Sin, hči! daj mi svoje serce! Derži z menó! Jes te hočem potlej odrešiti in zveličati! O poslušaj ga! Če ga zdaj ne sprejmeš, zastonj boš enkrat terkal na vrata njegovega kraljestva, on te ne bo poznal, ampak te bo zavergel na vekomaj. Pojdi toraj danes tje k božjemu Detetu in reci: „Glej, darujem ti svoje serce, tebi ga hočem pustiti, in ne več vzeti. Ti bodi moj pomočnik, Odrešenik in Zveličar! Amen.

Pridiga za god sv. Štefana.

(Dajamo tudi mi spričevanje sv. veri; gov. L. F.)

„Kdorkoli me bo spoznal pred ljudmi,
njega bom tudi jes spoznal pred Očetom,
ki je v nebesih. (Mat. X, 32.)

Vvod.

Jezus je učil: „Kdor ljubi očeta ali mater bolj ko mene, ni mene vreden; in kdor ljubi sina ali hčer bolj, ko mene, ni mene vreden.“ In kdor ne vzame svojega križa in ne hodi za menoj, ni mene vreden“. (Mat. X. 37, 38.) Čudne besede! kaj nam povejo? Če pride kristjan v take okoljščine, da mu je voliti med Kristusom in svetom, mora rajši zapustiti očeta, mater, sina in hčer in vse, kar mu je ljubo in drago na svetu, celo svoje življenje mora rajši dati, kakor Kristusa zapustiti; zato, ker je Kristus naš Bog, naš Gospod, naš Odrešenik in Zveličar več vreden, kakor vse, več kakor celi svet. Kdor pa nima take terdne vere, take močne ljubezni do Jezusa, od njega reče Jezus, da ga ni vreden. Brat! sestra! Ako bi ti Kristus rekel: Jes hočem, da ti zapustiš očeta, mater... osupnil bi, pa morebiti bi še storil; ako bi ti pa Jezus rekel: jes hočem, da razdaješ svojo obleko, svoje premoženje, bi ti bilo težko, težko; ali popusti, raztergaj svojo grešno zvezo, rekel bi ne morem, ali če bi Kristus od tebe tirjal, daj svojo kri za Jezusa: to je preveč, tega nočem storiti. Pa veš, kaj ti potem Jezus odgovori? On ti reče: Ti nisi mene vreden. — Jes sem svoje življenje dal za tebe, ker sem te ljubil in ako bi me ti ljubil, tudi ti bi dal življenje za mene. Ali se pa kedaj to zgodi, da bi Jezus tirjal od nas takih težkih reči? da bi popustili očeta... da bi dali celo svojega življenja? To je Kristus svojim apostelnom napovedal, rekoč: „Pošljem vas po svetu, kakor ovce med volkove“ in na drugem mestu govori: „Preganjali vas bodo, iz shodnic vas bodo devali,“ nič dobrega ne prerokuje Jezus svojim učencem, vendar še reče: „Kdor zgubi svoje življenje zavoljo mene, ga bo našel.“ (Mat. X. 32.) Predoči mi stopa neštevilna truma svetih mučencev, od sv. Štefana, prvega mučenca, noter do serčnih mučencev, ki še današnje dni svojo vero, svojo ljubezen do Kristusa spričujejo s svojo kervjo in s svojim življenjem. Kedar na nje pogledam, sam sebe vprašam: Ti so toliko storili, kaj si že ti storil za svojo vero, za Kristusa? Tako vprašam tudi tebe, kristjan! kaj si že storil za Jezusa, kako spričuješ svojo vero? Znabiti porečeš: Saj nimam priložnosti, svojo vero spričevati, kakor mučenci, saj nas nihče ne preganja zavoljo vere. — Preganja te morebiti nihče, pa poslušaj, vsak dan, in sto in sto priložnost imaš, svoji veri spričevanje dajati

— da celo marternik postati po nekervavem potu, kakor sv. papež Gregor uči: „Dvojno marterništvo je, eno očitno, drugo v duhu in v djanji“. Razložil bom, kako zamoremo svoji veri spričevanje dajati po nekervavem potu? 1. po nedolžnosti. 2. po pokori; 3. po dobrih delih in po čednostih. Pripravite se!

Razlaga.

1. Z nekim svetim občudovanjem poslušamo, ko se nam v današnjem branji pove, kako serčno je stopil dijakon Štefan pred svoje sovražnike; ni se jih bal, ko ga iz mesta pahnejo in s kamenjem pobijajo. Pa serčni Štefan vidi nebo odperto in Jezusa ob desnici. S sveto grozo poslušamo, kako so sv. Lorenca na razbeljenem ražnju pekli, sv. Petra križali z glavo navzdol, sv. Neži, mladej devici, glavo odsekali itd. in si mislimo: Gotovo ti imajo zdaj veliko plačilo, ker so za Jezusa dali svojo kri.

Pa poslušaj zdaj: če kristjan v nedolžnosti in pobožnosti živi, on Kristusa ravno tako časti in sveto kerščansko vero ravno tako spričuje, kakor uni, ki svojo kri prelije. Tudi nedolžnost, tudi pobožnost je nekako mučeništvo, nekervavo sicer, vendar zaslužno, ker ima tudi nedolžnost in pobožnost velike nevarnosti premagovati, hude boje bojevati, težke žertve žertvovati. Kerščanska devica, ktera iz ljubezni do Jezusa greha in sveta se varuje in njemu v čistosti in nedolžnosti služi, s tem prelepo spričuje svojo vero in ljubezen do Jezusa in to spričevanje Jezusa veseli in ravno tako časti, kakor prelita kri svetih mučencev. O kako se sveti svitla krona čistih devic in nevest Kristusovih! In vsak kristjan, ki pošteno in pobožno živi, se krivice varuje, hudi jezik berzda in vsakemu le dobro stori, tudi on Kristusu spričevanje daje, da ga v resnici ljubi, in da je Kristusova vera prava in nebeška.

Dober vojščak je vojskovodju na čast in ž njim se ponaša: tako je dober kristjan Bogu na čast, njega se Kristus veseli — zato Kristus uči: „Storite dobro tem, ki vas sovražijo, da ljudje vidijo vašo dobra dela.“ Zato beremo v Jobovih bukvah, da je Bog rekel satanu: „Si videl mojega hlapca Joba, kteremu ni para na zemlji, mož je priprost in odkritoserčen, Boga se boji in hudega se varuje.“ Kristjani! dobro si zapomnimo, ni treba svojega življenja dajati za vero, ako se to ne tirja, tudi s tem častimo Jezusa in spričujemo sveto vero, ako lepo kerščansko živimo, greha se varujemo, hude strasti pa odbijamo in premagujemo. In če tako živimo, ima Bog tudi za nas lepe krone pripravljene, kakor za sv. mučence, posebno častitljive za nedolžnost in kerščansko devišstvo.

2. Vidim, da vas žalost prešinja in v svojem sercu zdihujete, rekoč: Kako pa moremo mi, ki smo grešili, Jezusu in njegovi veri

spričevanje dajati? Grešili smo, pa Jezusa in njegove vere nismo zatajili! Potolažite se, preljubi! tudi vi morete Jezusu spričevanje dajati, kakor Peter, ki je Gospoda zatajil, potem se pa spokoril; kakor Marija Magdalena; kakor 100 in 1000 grešnikov in grešnic, ki so popred Boga hudo žalili, potem pa s pokoro izbrisali svojih grehov. Vaše spričevanje je vaša pokora, — prava, resnična pokora, kakoršna je bila pokora Davidova, Petrova in pokora spokornice Magdalene. Kdor pokoro dela, pričuje pred nebese in pred svetom, da je Bog svet, ki greh sovraži; da je Bog pravičen, ki greh kaznuje; da je Bog usmiljen in grešniku rad odpusti, ako se spokorjen k njemu oberne. Prava pokora je sicer grenka za dušo, huda za truplo, ima svoje težave in trude, pa ravno zategadelj je duši zdrava, k zveličanju zaslužna in Bogu pričevanje daje. Pa česa se bom spokoril, za kaj bom delal pokoro, saj nimam tako težkih grehov na sebi? Pa kaj je Peter tako hudega storil, in je vse žive dni svoj greh objokoval, in sv. Alojzij je malo laž storil in se je za ta greh ostro pokoril? V starem testamentu beremo, da je nek Ahan vzel nekaj od srebernine in zlatnine, ktero so Izraeljci v mestu Jerihi zaplenili. Bog pa je ostro prepovedal Izraelcem vzeti kaj od plena. Ker je Ahan zoper božjo prepoved ravnal, je Bog dopustil, da so bili Izraeljci premagani in v beg zagnani od Hajitov. Jozua pa reče Ahanu: Moj sin! daj čast Gospodu, Izraelovemu Bogu in spoznaj in povej mi, kaj si storil ter se ne zakrivaj.“ In Ahan je rekel Jozuetu: Resnično, grešil sem zoper Gospoda, Izraelovega Boga, in sem tako in tako storil.“ (Joz. VII. 19. 20. Spoznal je svoj greh, kazen je prejel, pa božji serd se je vlegel, Izraelcem je svojo milost naklonil. Ni bilo veliko, kar je Ahan bil vzel; pa zavoljo tega greha je moralo terpeti celo ljudstvo. En sam greh je Ahan doprinesel, in zavoljo tega greha je bil s kamnjem pobit. Truplo je bilo umorjeno, duša pa je bila rešena, ker je svoj greh spoznal in Bogu čast dal.

Pa kaj čaka tiste kristjane, ki so kerščeni, podučeni, razsvitljeni od svetega Duha, ki so prejeli toliko darov, toliko gnad, pa jih zametujejo, v grehe padajo, jih ponavljajo, pa se spokoriti nočejo! Ti hočeš kristjan biti, pa se spokoriti nočeš? Ali ne veš, da je tisti nevreden sin, ki očetovo milost in ljubezen zametuje? To pa ti delaš, ki od pokore slišati nočeš, in to ne le eno leto, temuč dolge leta. — Gospod je učil: „V nebesih bo veliko veselje nad enim grešnikom, ki se spokori . . . in zopet na drugem kraji: da bode veselje med angelji nad grešnikom, ki se spokori.“ Nad tem se pa ne veselijo, ki se spokoriti noče. Kristjani! če grešimo, dajmo Bogu spričevanje s tim, da se spokorimo.

3. Dajajmo spričevanje sv. veri „z dobrimi deli“. Kristus uči: „Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaše dobre dela in časté vašega Očeta, kateri je v nebesih.“ (Mat. V. 16.) Torej dela hoče Jezus videti, ne praznih besed, sad, ne le listja in cvetja.

„Ne tisti, ki pravi, Gospod! gospod! bo zveličan, ampak ta, ki stori voljo mojega Očeta.“ Če kdo reče, verujem, da je vsak človek moj bližnji, svojega bližnjega pa sovraži in zatira, on je lažnik. Kdor reče, upam in verujem, da je Bog usmiljen, sam pa noče odpuščati, lažnik je, ker svoje vere v djanji ne kaže. Kdor z ustmi reče: Ljubim Boga, pa mu je vsaka reč ljubša od Boga, on zataji svojega Boga, z ustmi ljubi Boga, serce pa je Bogu nasproti in pri hudiču.

Beremo, da so kristjane ajdovski cesarji grozno mučili. Nekteri so se dali preplašiti in da bi se rešili strašnih muk, so vergli nekoliko kadila na žerjavico malikom na čast. V malike niso verovali, storili so to le iz strahu pred mukami in smertjo in vendar je bilo to pregrešno, ker so svojo sveto vero djansko zatajili. Pa kaj bi rekel o sedanjih časih, ko jih je toliko, ki mislijo, da so kristjani, pa vendar dan na dan svojo vero djansko zatajujejo. Ako jih vprašaš, ali si kristjan? da, odgovoré. Ali veruješ to resnico? Ne. O kako misliš, da moreš biti kristjan, če ne veruješ vsega, kar uči katoliška cerkev? Veruješ, da je Gospodov praznik svet? Da! Zakaj pa delaš ta dan? ali zato ker ti je denar ljubši, kakor Bog.

Ajdovski cesarji ne preganjajo kristjanov z mukami, — pa koliko jih odvrta in zapeljuje satan. On ne grozi, ne dela strahov, temuč le sladko, prijetno vabi, prigovarja in jih zapelje toliko več. Kaj boš tako ostro živel! človek le enkrat živi! poglej, tudi drugi delajo tako! na stare dni boš pokoro delal; ti si moder! ne boš veroval takih bedarij; kaj bi bilo za enkrat! — tako govori, in mnogo jih je, ki ga slušajo, rajši kot Boga, in božji nauk in sv. cerkev in kerščanske učениke. Kristjani! če hočemo biti kristjani, ne delajmo take! Hudiču smo se odpovedali, in njegovi hudobiji in njegovemu napuhu; — Bogu smo prisegli. Ako hočemo tudi božji biti, kažimo to v delih, v djanji. Kdor mesu in hudiču služi, bo od mesa pogubljenje imel; kdor pa Bogu služi, bo imel delež z božjimi otroci.

Sklep.

Srečen je bil sv. Štefan, da je imel prvi svojo kri za Kristusa prečiti in svojo vero pričati s svojim življenjem. Dosegel je veliko gnado. Nebesa je videl odperte in Kristusa sedeti na desnici božji. Preljubi! Sv. Štefan je s svojo kervjo zaslužil krono nebeško. Tudi mi imamo priložnost si lepo krono zaslužiti: a) po nedolžnosti in čistosti, b) po pokori, c) po dobrih delih. Vsak dan se imamo vojskovati zoper meso, svet in hudiča. Kažimo, da smo božji, ne hudičevi; ne poslušajmo noterdajanja* mesa, sveta in hudiča, ampak ubogajmo le Kristusa in njegovo cerkev, živimo, kakor

nas sv. vera uči. In če naše zasluženje ne bo tako veliko, naša krona ne bo tako svetla, kakor Štefanova, vendar bo večna in naš del v nebesih pri večnem Bogu vekomaj. Amen.

Pridiga za nedeljo po Božiču.

(Spisal in govoril Fr. Cvetko l. 1848.)

„V Jeruzalemu je bila prerokinja, Ana, Fanielova hči, iz Aserjevega rodu; ta je bila zelo v letih, in je po svojem devištvu živela s svojim možem sedem let. In ta vdova je bila pri 84 letih, ktera ni šla od tempeljna in je s postom in molitvami noč in dan Bogu služila.“

(Luk. 2, 36. 37.)

Vvod.

Danešnje sv. evangelije nam kaže Ano, vdovo, 84 let staro osebo, ki je vredna, da se je njen spomin do današnjega dne ohranil. Vse, kar sv. Lukež o njej pravi, svedoči, da se ni dala pogubljenemu svetu skvariti, ampak da je kot devica, kot žena, kot vdova svoje dolžnosti zvesto spolnovala in si zato pred Bogom in pred ljudmi poštenje zaslužila. Poglejmo to ženo, od ktere koli strani hočemo, najdemo, da je njeno zadržanje ljubeznjivo in za vse stanove polno nauka. O tem vas hočem danes podučevati. Jes rečem: Ana je vredna, da jo nasledujemo ker je

1. kot neskvarjena devica v zakonski stan stopila.
2. ker v zakonskem stanu vernosti ni prelomila;
3. ker je kot vdova pobožno živela.

Pazite na moje besede, ker one vam pot v nebesa kažejo!

Razlaga.

1. Pervič nam sv. evangelije od Ane prave, da je kot neskvarjena devica v zakon stopila. „Sedem let je po svojem devištvu s svojim možem živela“, pravi sv. Lukež. Čista duša, na kateri ni najti grešnih misli, ne gerdih želj, ktera tudi v čistem telesu prebiva, je za devico največa lepota in za mladenča največe bogastvo. Egipovski Jožef je rajši v vozo (ječo) šel, kakor bi nesramno delo storil, in Marija rajši ne bi bila mati Kristusova, če bi se morala čistosti odpovedati. Čistost obderži človeka zdravega, močnega in veselega; nesramno življenje pa duši in telesu moč jemlje, pamet zakara, izpit život in razne bolezni pripravi; da, ne-

čisto življenje človeka na pameti tako oslepi, da ne spozna, kaj je lepo, dobro in pravo; in nečisto življenje tudi rano smert pripravi. Deklič toraj ne more svojemu možu in mladeneč ne more svojej ženi lepšega blaga v zakon prinesti, kakor čisto, nedolžno dušo in telo. Vse zlato in srebo, vse njive in gorice niso toliko vredne, kakor taka duša s telesom vred. Zavoljo tega mladina ne sme več skerbi imeti, kakor je skerb za ovarovanje čistosti. Mladina se mora take nevarščine izogibati, v kateri bi vtegnila ob ta zaklad priti; mora pa tudi vse pripomočke porabiti, ki jo v lepem in sramožljivem življenju okovarijo (obvarujejo) in poterdijo.

Ali kaj pa mi pri naši mladini zapazimo? Pri nekterih mladih ljudeh se čistost ne porajta toliko, kakor bi se ta nebeška krepost porajtati morala. Pri nekterih ljudeh so besede v nemar, oči prevzetne, in zadržanje razuzdano. O koliko in kakošnih nesramnih grehov se doprinaša! Njihova imena praviti se za to sveto mesto ne spodobi. — Naša mladina nevarne prilike in osebe, mesto da bi se jih izogibala, željno išče in poprijemlje. Nekteri zapeljivci se tudi lotijo nedolžne mladine, kateri so nečisti grehi neznani, jo z vsakoverstnim praznim obetanjem slepijo in v pogubo zapeljejo. O, česa vsega se ne podstopijo osebe, ki namenijo v zaroke stopiti! O! da bi ljudje le premislili, da jim Bog ni moči dal zavoljo prazne razuzdanosti, ampak zato, naj bi v zakonu stvari na svet postavili, ki bi Boga častile in bližnjemu na hasek bile!

Ljubljena mladina! če ti je še drago tvoje poštenje, tvoje zdravje, tvoje življenje; če še pri tebi pridnost kaj velja, če še veruješ, da tisti Bog, ki bo tebe sodil, na tebe gleda; če še veruješ na večno življenje v nebesih, katero bodo samo čiste duše v lastnino dobile, tedaj si okovari (obvaruj) nedolžnost, čistost in sramožljivost. Moli pogostoma iz ljubečega in zaupljivega serca; izogiblji se nezmernosti v jedi in pijači; ostani po noči doma na torišču svojega pokoja; ne podajaj se v kerčmo, ne na ples, ne hodi k takim hišam, kjer gospodarji ljudi na delo vabijo, potlej pa jih vse razuzdanosti vadijo.

Mladina! če boš kedaj v zakon stopila, takrat te bo najboljše veselilo, če si boš pri sercu posvedočila, da si čistost in nedolžnost v zakon prinesla.

2. Drugo, kar nam sv. Lukež o Ani pravi, je, da v zakonskem stanu ni zvestobe prelomila. Ona se je svojega moža držala in je vse druge možke iz misli pustila. Zakonska zvestoba je najlepša hvala za moža in ženo, je tista krepost, brez ktere vse druge v zakonu nimajo nobene vrednosti. Bodi zakonski tovariš kakorkoli bogat ali pameten, ali marljiv in skerb, če ni žena verna svojemu možu ali mož svoji ženi, tedaj nima poštenja pri bližnjih. Vse njegove dobre lastnosti se ne porajtajo. Brez zvestobe je zakon živ pekel na zemlji. Če se tovaršu le malo zdi, da mu drugi ni veren, mu že sum serce teži in življenje greni. —

Od kod pride toliko krega v nekterih zakonskih? Od kod toliko solz, ktere marsiktera žena na skrivnem toči? Od kod žalost nekterih mož, ki si skoro nikdar veselja ne vžijejo? Od kod inod (drugod) kakor od nezvestobe tovarševe. — Zakonski ljudje ne smejo namreč iskre misli na druge osebe imeti, toliko manj se ž njimi v kerčmah ali na skrivnih krajih shajati in posebno prijateljstvo sklepati. — Ali kako se zakonska zvestoba derži? Ko bi še zdaj med nami bil Janez kerstitelj, moral bi nekteremu zakonskemu možu reči, kakor je nekđaj kralju Herodu rekel: „Tebi ni dopuščeno s to ptujo ženo ali žensko živeti.“ In ko bi Jezus še med nami hodil, vedel bi marsikteri ženi povedati, kar je Samaritanski ženi pri Jakobovem studencu povedal: „Ta mož, s katerim živiš, ni tvoj mož.“

Ne obnašajte se torej vi zakonski ljudje nikdar tako, da bi se vam moglo oponašati: „Vi niste drug drugemu zvesti.“ Spomnite se na besedo sv. aposteljna Pavlja, ki veli: „Žena, ki se v živih dnevih pravega moža derži drugega moškega, prelomi zakon.“ Premislite, kaj Jezus pravi: „Kdor ptujo ženo z nečistimi željami pogleda, tisti je že v sercu zakon prelomil.“ Zapomnite si tudi besede, ki stojijo v listu sv. Pavlja na židove namreč: „Zakon mora biti pošten in zakonska postelja brez madeža; prelomljevalce zakona in kurveže pa bode Bog sodil.“ Mislite na tisto prisego, ktero ste pri oltarju pred živim Bogom napravili. Te besede imejte vedno pred svojim spominom in ne bote lahko v skušnjavo prišli, da bi zakon prelomili.

3. Tretjič čitamo od Ane, da je kot vdova bila jako pobožna, se pogostoma postila in noč in dan molila. — Pobožnost je tista cesta, po kateri nam novo dušno življenje iz nebes prihaja. Če mi ne molimo, če božjo službo zamujamo, če božje besede ne poslušamo in si je k sercu ne jemljemo, tedaj se lahko zgodi, da se v dobrem prevzememo, da v nesreči brez tolažbe ostanemo, in da hudih skušnjav ne moremo premagati. — Pobožnost je za dušo tako potrebna, kakor za telo krepilni kruh.

Življenje je tako, kakoršna je molitev. Kdor vsak dan z molitvijo začne in z molitvijo konča; kdor se v nedeljo prepusti molitvi, poslušanju božje besede in premišljevanju večnih resnic, tisti živi kerščansko. Ali nekteri kristjani pobožnost iz misli puščajo in nedelje za tak dan deržijo, da morejo Boga v nemar žaliti. Sicer pa še nekteri kristjani vsak dan molijo, ali njihova molitev je brez vrednosti, ker samo jezik šepeče, serce pa ničesa ne občuti. Drugi kristjani pridejo po nedeljah in praznikih v cerkev, ali kakošna se tam pobožnost kaže? S telesom so v cerkvi, z dušo pa doma, morebiti tudi pri grešnih rečeh. Posebno deca se danešnji dan tako zadržijo, da se jim iz vsega pozna, oni še ne premislijo, da se v cerkvi pred živim Bogom znajdejo. Sv. pismo pravi: „Človek v starosti tistih potov ne zapusti, katerih se v mladosti navadi.“

Kakošen bo tedaj po času svet, če se mladina ne bo bolje veče pobožnosti poprijela.

Ljubljeni moji! mi tedaj hočemo zanaprej povsod Boga za vodnika in za varuha imeti; hočemo svoje molitve po redu večkrat na dan zvesto opravljati, in če nas včasih opravki silijo, svojo pobožnost prikratiti, hočemo med delom k Bogu vzdihavati in misliti: On nas vidi, kako in kaj delamo, — in poleg te misli hočemo vse delo in življenje njemu darovati. V nedeljo in svetek hočemo božjo zapoved zvesto spolnovati, ki veli: „Spomni se, da svetek (praznik) dostojno svetiš (praznuješ).“ Naši opravki nam ne pripustijo, da bi noč in dan, kakor Ana v cerkvi bili, in samo molili; mi moramo tudi delati ali v nedeljo in svetek (praznik) moramo zato po dvoje pobožni biti.

Sklep.

Življenje Ane, Fanuelove hčere, je tedaj polno nauka za nas; ono uči mladino, da bi svojo nedolžnost in čistost varovala; ono uči oženjene, da bi drug drugemu zvesti bili; ono uči nas vse, da brez Boga naj ničesa ne začnemo, ničesa ne dokončamo, in da vsikdar s pobožnostjo Bogu čast in hvalo dajemo. O da bi mi svoje življenje po tem izgledu ravnali, tedaj bi bili vredni dobrega spomina pri ljudeh in pri Bogu njegovega dopadenja. Amen.

Govor pri nastopu č. g. župnika Janeza Weixelna.

(Spisal in govoril pri sv. Barbari v Halozah l. 1849 Fr. Cvetko.)

„Toraj idite in učite vse narode, in keršćujte jih v imenu Očeta, in Sina in sv. Duha.“
(Mat. 28, 19.)

(Konec.)

5. Petič pa je vaša dolžnost: Molite vsak dan za svojega novega pastirja, visokovrednega g. Weixelna. — Molite, naj bi jih Bog iz nebes okrepil, da bi svojo žmetno (težko) in sv. službo Bogu na čast, vašim dušam pa na zveličanje opravljali. Tudi sv. apostelj Pavelj opominja vernike svojega časa, naj bi za svoje duhovnike molili. — Da, molite za visokovrednega g. Weixelna vsak dan vsaj en „Oče naš“. Ta molitev bo tudi vam na hasek prišla; ker, čem več dobrega bodo oni z božjo milostjo med vami opravljali, tim srečnejši bote tudi vi!

Sklep.

Zdaj sem vam, ljubljeni Barbarški farmani! razložil dolžnosti, ktere imate do svojega novega prednjega pastirja. Zdaj zna pastir, ktere so njegove ovce, in ovce znajo, kdo je njihov pravi pastir. — Prej ko sklenem, pa priporočim današnje obhajilo vsegamogočnemu Bogu in ga prosim: Blagoslov božji pridi čez našega milostljivega gospoda škofa Jožefa Othmara, ki so dali Barbarški fari skerbnega pastirja. Blagoslov božji naj pride čez vas vse; naj pride na starce, da se bodo v Jezusu Kristusu učili umirati; naj pride na mladino, da bo po Kristusovem izgledu živel; naj pride na bogatine, da bodo siromakom radi pomagali; naj pride na ubožce, da bodo poterpežljivi in zadovoljni! Naj pride na zdrave, da bodo z veseljem svoje delo opravljali; naj pride na bolnike, da se bodo božjeji volji vdali! Da, blagoslov božji naj pride na dušo in telo vseh Barbarških farmanov! — Ali ko bi gospod Weixel, vam spoštovanja vredna oseba, v cerkvi ali hiši božji molili, bode še druga, vsega spoštovanja vredna oseba med vami, ktere pri tej priliki pozabiti ne smemo: Blagoslov božji naj pride doli z nebes na starega gospoda fajmoštra in zdajnega dekana, ki so čez 30 let to faro vodili. Naj jim Bog poverne vse dobrote, ktere so vam skazali. Visokovredni gospod! namesto vseh vaših ovec vam jes za vse zahvalo dam in vas pred živim Bogom prosim, da jim odpustite, če vas je ktera razžalila, — Vas pa, ljube ovčice! opominjam, spoštujte in ljubite starega gospoda, ker oni bodo med vami prebivali in ne smejo iz vašega spomina zginiti. — Slednjič pa prosim: Visokovredni g. Weixel! ne zabite v današnji daritvi svete meše tudi za mene in za vse mešnike moliti, ki so danes iz bratovske ljubezni sem prišli, da bi vam v vaši novi službi pred oltar pot pohodili. Molite, naj bi se vse kerščanske fare s svojimi pastirji vred enkrat v nebesih našli in ondi na večne čase veselili. Amen.

Govor pri blagoslovljenju šole pri sv. Marjeti.

(Spisal in govoril Fr. Cvetko, l. 1843.)

„Povem vam pa, da vsakemu, kateri ima, se bo dalo, da bo obilno imel, kdor pa nima, bode mu še to, kar ima odvzeto.“
(Luk. 19, 26.)

V v o d.

Ljubljeni kristjani! danes obhaja sv. katoliška cerkev spomin slavnega vladarja, sv. Leopolda, ki je pred sedmimi sto leti v nemški deželi živel, bogaboječ in dobrotljiv bil, svojo deželo Avstrijo in svojo hišo, to je, svojo deco in družino z besedo in z lepim izgledom v nebesa vodil. Zavoljo tega je sv. cerkev za ta dan prav dobro izbrala evangelije od talentov; ker talenti pomenjajo tisto telesno in duhovno moč, s katero more človek za svet in za nebesa dobro delati, če hoče na zemlji srečen biti in se enkrat nad božjim obličjem razveseliti. Sv. Leopold je s svojim talentom, to je, z močjo svojega života in duše dobro delal, zato pa mu je še Bog pridjal, da je na svetu obilno imel in si zdaj v nebesih po obilnem zveličanju vživa. Ta svetnik nas tedaj opominja, da bi se tudi mi z lepim zadržanjem, z marljivim delom, s serčno molitvijo, poprek z živo vero na zemlji pripravljali in si cesto v nebesa nadeljavali.

Sv. pismo nam pravi: „Moli in delaj!“ Za svet delati se ljudje učijo od svetskih mojstrov, poduk Boga spoznavati, Bogu dopadljivo živeti pa je posel posebnih učiteljev. Z rokami delati se človek nauči v kratkem času, v nekterih letih; pobožno živeti pa se ima dolgo časa učiti, zveksine vse žive dni. Poduk za svetsko delo se dobi pri vsaki hiši, v vsaki vesi; poduk za dušo pa dobijo kristjani, stari in mladi, siromaki in premožni posebno v cerkvah in šolah. — Margetinska fara je dobila letos novo šolo. V njej se bodo učili otroci vsega dobrega; učili se bodo, kako morejo na zemlji srečno živeti, učili se, kako se morejo, če bodo si tudi stariši kaj prizadevali, na večne čase zveličati, in če bodo otroci svoje moči dobro obračali, boče se tudi njim za ta in uni svet obilno pridjalo. — Jes pridem, kakor vsakokrat, tudi danes v imenu božjem, naj bi vam to novo šolo blagoslovil, to je, naj bi skoz Jezusa Kristusa prosil, da bi Bog serca in pamet vaših otrok ravnal, da bi bila nova šola za nedolžnost močna obramba, gotovo napeljevanje k vsem dobrim delom, naj bi bila pomoč in cesta v nebesa. Preden pa to storim, hočem vas prepričati, kako velika dobrota je za vas šola. Zato rečem:

1. Šola je najbližja cesta k sreči na zemlji;
2. Šola je najgotovejša pomoč k nebeškemu zveličanju.

Milost našega Gospoda Jezusa Kristusa bodi pri nas!

I. del.

Otroci se morajo od prvih mladih let svojega življenja k dobremu ravnati. To nam sv. Duh sam kaže, ker skoz modrega moža Siraha naročuje: „Imaš sinove? uči jih, in pripoguj jih z mladega.“ (Sirah. 7, 25.) Šola je tisti posebni kraj, kjer se morajo deca podučevati in k dobremu izrejevati; s tem se jim pokaže in nadelata tista cesta, na kateri morajo najhitreje že na zemlji svojo srečo najti; ker

1. Kolikokrat se je že prigodilo, da so ljudje prostega stana skoz nauk, kterege so v šoli prejeli, postali srečni. Pobožni Jožef, sin očaka Jakoba, je postal v egiptovski deželi kraljev namestnik. Pohlevni in ljubeznjivi David je bil za kralja črez vso Židovsko deželo postavljen. In kdo in kaj sta bila onadva prej, kakor sta se k tako velikemu dostojanstvu povzdignila? Oba sta bila sina pastirskih ljudi; bila sta s perva po svojem poslu pastirja. Bogaboječa Judit je postala odrešiteljica svoje domovine, mesta Betulije; pametna židovkinja Ester je v daljni deželi Perziji postala kraljica in braniteljica Izraeljskega ljudstva. — Skoz kaj sta mladenca Jožef in David, in ženi Judit in Ester do tako visoke časti prišle? Njihovo povzdiženje k tako visoki časti je bil čudež božje previdnosti; ali pred obličjem božjim jih je takega blagoslova vredne napravila njih modrost in krepost, ktere so se kot otroci v šoli, konči v šoli svojih staršev, naučili. Saj znamo tudi iz dogodeb sedanjega časa, da so ljudje v mešniškem in v drugih stanih iz visokega in najprostejšega stana na najviši verhunc duhovne in posvetne oblasti prišli. Pa začetek k njihovi veliki sreči se je napravil v šoli, kjer so se bili dosti dobrega naučili. So mar bili vsi papeži, vsi škofi, vsi vojvodi, vsi slavni vladarji žlahtnega pokolenja? O ne! dosti izmed njih jih je izhajalo iz prostega stana, ja tudi od siromaških starišev, kateri so jih dobro strahovali, z veliko skerbjo v šolo pošiljali in jim na tak način cesto k njihovi časti nadelali. V dokaz tega vam samo nektere imenujem: Papež Sikst I. so bili mlinarski, Celovski škof Jakob Pavlič žrebljarski sin. Še danesnji dan živijo okoli nas škofi, ki so iz prostega stana. Nas, vaše duhovnike, ki se danes pred vašimi očmi znajdemo, je vse poprek šola za služabnike božje in za pomočnike vašemu zveličanju povzdignila.

O pohvaljena bodi, od cesarjev in škofov oskerbljena in ravnana šola; ti najprej skoz trud podariš človeku modrost in ga potem s častjo in gotovim kruhom založiš.

2) Ali ni potrebno in tudi ni mogoče, da bi vsi vaši sinovi gospodje, in vaše hčere gospe postale; vendar vam vsak dan na enem ali drugem kraju v našem gospodarstvu proti pride potreba, ki se le s šolo polajšati da. Kaj je vsakemu bolje in večkrat potrebno, kakor da zna čteti (brati), pisati in računiti? Kakor je človeku potreben vsakdanji kruh, muje tudi potrebno čtetje, pisanje in računanje. Pri sedanjem zbrisanem svetu vsak zaostane, ki se ni ničesa naučil. — Po pravici, velika nevolja je, če kdo ne zna čteti; on namreč ne zastopi pratik, ne zastopi, da bi mogel najti ime kakega svetnika, ali dan, teden ali mesec; on ne pozna svojih pisem, ktere od gosposke dobi, ali ktere od svojih prednih prejme, in ne ve iz njih svojih pravic in svojih dolžnosti poiskati. On ne ve ne doma in ne v cerkvi iz knjižic prav Boga moliti; si ne more doma z lepimi knjigami časa kratiti, si ne ve v križih in težavah s čitanjem modrih knjig tolažbe delati. Če po času splantaš (hrom postaneš) ali oglušiš, kako dobro je, če znaš čteti, da iz knjig besedo božjo zajemlješ. Kako dobro je, če se znajde v hiši, kjer so slepci ali bolniki doma, človek, ki zna iz molitvenih knjižic ali iz katekizma ali iz svetega pisma kak nauk ali kako tolažbo povedati. — Po pravici velika je tudi nevolja, če kdo ne zna pisati. Gospodarji in gospodinje bi si morali svoje dohodke in potroške popisati, drugači jih pozabijo. Stariši in otroci, brati in sestre, dobri prijatelji, ki daleč narazen živijo ali se drugači ne morejo sniti, imajo si dostikrat kaj povedati. To pa se brez pisanja ne more zgoditi. Taki nevedni ljudje, ki se ne zastopijo na pisanje, morajo svoje skrivnosti drugim ljudem razodeti, večasih ljudem, ki se dajo dolgo prositi in poleg tega dobro plačo tirjajo. —

(Konec prihodnjič.)

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Čč. gg. Wuherer Luka in Jerman Juri sta fari zamenjala, in prvi je šel v Borovlje, drugi v Šteben. Č. g. Lubej Jan. je dobil faro Gorje. Č. g. o. Karol M. Conrad, predstojnik v Lukavi, je izvoljen in poterjen za II. dekanijskega svetovalca za Zgornjo Zilo. Č. g. Bornšek pride za provizorja v Št. Janž na Polani in č. g. Winkler Jan. za provizorja v Št. Salvator. Č. g. Zojer Šim. gre za mestnega kaplana v Št. Andraž.

Lavantinska škofija. Č. g. Sredenšek Jan. je dobil faro Ponikvo in č. g. Fišer Ant. st. faro Svičino. Č. g. Mlakar Jan. je proglašen za doktorja bogoslovja. Č. g. Kreft Alojzi pride za provizorja v Kalobje. Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Kotnik Jož. v Laporje in Frece Mat. v Vuzenico. Č. g. zlatomešnik Mlinrič Jož. je umerl. R. I. P.! — Popravi se, da č. g. opat Alekander Setznagel ni postal župnik v Hohenmauthen.

Ljubljanska škofija. Čč. gg. so dobili fare: Tavčar Mih. v Žužemberku, Dolžan Jan. v Ihanu, Poličar Jak. v Podbrezju, Žust Jan. v Rovtah, Mazek Lor. v Čeručah in Lušin A. v Homeu. Č. g. Doleneč Jan. se na Dunaju pripravlja za doktorat bogoslovja. Čč. gg. kaplani so prestavljeni: Zalokar J. gre v Planino, Kogej F. v Trebno, Varl T. v Škocijan pri Dobravi, Merjašič J. v Št. Jernej; Žan J. v Kolovrat; č. g. Rihar A. gre začasno, č. g. Lavrič J. pa stalno v pokoj.

Terzaška škofija. Č. g. Lupetina J. pride za korarskega pomočnika v Novigrad (Cittanuova), na tega mesto pa Fleischer Mih., namesto tega k nunski cerkvi Dagri Edv. novoposvečenec; č. g. Šubič Prim. gre v Jelšane za duh. pomočnika; Zubac Pet. novoposv., za duh. pom. v Zaveršje (Piemonte); Notar Anton v Hrušico za duh. pomočnika in Plata Val. v Brezovico. Umerl je m. č. g. Urseol Peter, žlahni pokrajnik (marchese) Gravisi kanonik v Kopru. R. I. P.!

Slomšek III. knjiga: **Životopisi** je ravnokar izšla. Velja broširan iztis 1 gold. 30 kr., terdo vezan 1 gld. 40 kr. — Dobiva se v tiskarni družbe sv. Mohora v Celovcu.

Vabilo.

Že bo devet in dvajseto leto nastopilo, kar „Slovenski Prijatelj“ hodi na svetlo. Mnogo tvarine je svojim naročnikom v hišo donašal in v sili pa zadregi bil jim v pomoč in podporo. Tudi v prihodnjem letu si bo prizadeval, prijateljem in podpornikom svojim lepo postreči. Donašal bode:

Š. 1. pridige za vse nedelje in praznike cellega leta, in kolikor bode prostor dopuščal tudi pridige za razne cerkvene slovesnosti, od kakega patrona, za sv. postni čas itd. Tudi bo snoval kateketične pridige, kakor je spodej na strani 528 povedano.

Ves vesel naznanjam, da so mi nekteri gospodje poslali lepo število svojih pridig, ktere bojo čč. gg. naročnikom gotovo ustrezale.

Postne pridige bojo še od slavnega pridigarja Franca Cvetko-ta, ki so ga nekdej imenovali „slovenskega Cicerona“.

In res so njegove pridige logično osnovane, živo in praktično izpeljane, in pisane v jeziku, ki sicer malo na Štajersko cika, pa je bogat, čist, lahko razumljiv in za tiste čase res občudovanja vreden.

§. 2. Šolske katekeze, ktere so se leta 1878 začele za take šolarje, katerim se že veči katekizem v roke poda, po katerem se morajo iz glave učiti. Te katekeze podaja tudi č. g. Mraz Tomaž, župnik v Vuhretu lavantinske škofije. Osnovane so po našem za avstrijske šole predpisanem katekizmu. Jezik je otroškim potrebam primeren, jasen, lahko razumljiv, vselej slovniško pravilen in sveti reči dostojen. Novi naročniki dobijo vseh do zdaj izdanih 19 pol čisto zastonj.

§. 3. Duhovske zadeve od vseh naših slovenskih škofij: Kerške, Ljubljanske, Goriške, Teržaške in Lavantinske.

§. 4. Od družbe sv. Mohora vse oklice in vabila.

Še nektere prošnje:

1. Povsod se naročnina plačuje popred; naj se toraj tudi meni popred pošlje pred novim letom. Pervi list leta 1880 pošljem vsem sedanjim čč. gg. naročnikom, pa lepo prosim, naj vsak, kdor „Slov. Prijatlja“ leta 1880 ni volje več sprejemati in plačevati, blagovoljno na nadpis zapiše besedo „retour“ in ga pošlje v Celovec nazaj. Tako vsaj vem, koliko iztisov potrebujem.

2. Mislim, da so čč. gg. naročniki po večletni skušnji prepričani, da zastran iztirjevanja naročnine nikomur sile ne delam, da čakam in čakam pri nekterih leta in leta. Veliko naročnine mi je že po tem takem šlo v zgubo. Zatorej lepo prosim, naj dotični čč. gg. naročniki svoje dolgove vsaj enkrat poplačajo ali vsaj naznanijo, ali in kdaj jih mislijo poravnati.

Prisiljen sem očitno povedati, da je pri meni več kot 300 naročnikov po 3, 4, 10 let na dolgu, kar je lep denar; iz-

dajatelj in vrednik mora tiskarnino in poštnino, včasih tudi darila plačevati brez odloga.

3. Vsaka preselitev ktereга koli naročnika naj se mi naznani, da vem napis pre narediti, saj ni treba za to be-liča plačati ne pri meni, ne na pošti, ako se odpert list pošlje. Jaz nisem dolžen, številke „Slov. Prijatlja“ po dva-trikrat pošiljati, poštnino plačevati, cele tečaje tergati in pomanjkljive narejati. Veliko manj časa in truda bi jaz imel, ako bi čč. gg. naročniki blagovolili v pismu, v katerem mi svojo preselitev naznanjajo, tudi pristaviti in povedati staro poštno postajo, po ktereј so dosedaj moj list dobivali.

Dajem še slednjič na znanje, da imam še precej iz-tisov obširnih, občno pohvaljenih keršanskih nauk. Zvezki, ki jih imam so ti-le in veljajo:

Zvezek od „cerkvenih zapoved,“ 21 tiskanih pol, velja 1 gold.

Zvezek od „ssv. zakramentov“, 81 tiskanih pol, velja 4 gold.

Zvezek od „blagoslovil“, 22 tiskanih pol, velja 1 gold. 20 kr.

Zvezek od keršanske pravice: „Varuj se hudega“ obsega 42 tiskanih pol, in velja 2 gold.

Zvezek od „Stori dobro“, 81 tiskanih pol, velja 4 gold.

Vsak zvezek je za se popolnoma celota in posebeј mehko vezan.

Prosim, da si čč. gg. duhovniki podvizajo kupovati te izverstne keršanske nauke: Ne bode jim žal za denar — go-tovo nel — Tudi imam še precej iztisov od moje knjige, od ktere lahko rečem, da mi ni še v roke prišla taka knjiga v nobenem jeziku. „**ledro**“ ali „ves keršanski nauk,“ v 70 keršanskih naukih. Ta knjiga je tako-le osnovana: Naj-preј so drobno tiskani prašanja in odgovori, kakor se

nahajajo v Ljubljanskem katekizmu. Potem je kratek „Vvod“, v katerem se stari že znani kerš. nauk kratko ponavlja in novi za ta keršanski nauk odločeni naznanja. Sedaj pride „Razlaga“, ktera donaša dokaze iz sv. pisma, cerkvenih učencikov, zgodovine itd., vpleta vmes mične pripovedi, in serčne opomine, naj bi kristjani po teh naukih tudi živeli. Na koncu pride „Sklep.“

V „Jedru“ ne manjka nobene verske resnice; post. tudi od „Marijinega brezmadežnega spočetja“, „od papeževe nezmotljivosti“ itd. je tam govor.

Iz tega vsakdo lahko sprevidi, da se ta knjiga dokaj lepo poda za kerš. nauke v cerkvi, za nedeljske šole, pa tudi za toliko potrebne in priporočane kateketične pridige.

V prihodnjem letu bom jes vse te katekeze razdelil za vse nedelje in praznike celega leta, napisal vsaki katekezi „fvod“ in „sklep“ in tako napravil kateketične pridige za celo cerkveno leto. To bode spet nekaj novega.

Torej bodi „Jedro“ vsem duhovnikom, vsem keršanskim učiteljem in staršem, gospodarjem in gospodinjam serčno in goreče priporočeno!

Slednjič imam na prodaj tudi „Kazalo“ za vse zvezke obširnih keršanskih naukov, ktero pride čč. gg. naročnikom gotovo prav po godu. Velja 10 kr.

Tudi imam še nekaj iztisov „Šolskih katekez“ za pervence, ktere je tako izverstno spisal č. g. župnik T. Mraz v Vuhretu. Obsegajo 15 pol in veljajo 1 gold.

„Slov. Prijatelj“ za l. 1880 velja 4 gold.; naročnina naj se pošilja meni po nakaznicah. Z Bogom!

Andrej Einspieler,
založnik in vrednik.